

Elina Väistö

**KULTTUURITARJONTA
TOHMAJÄRVELLÄ**
Kyselytutkimus tohmajärveläisille
Tammikuu 2010

Opinnäytetyö
Kulttuuripalvelujen koulutusohjelma

lokakuu 2010

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikkeli University of Applied Sciences

KUVAILEHTI

 MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences		Opinnäytetyön päivämäärä 5.10.2010
Tekijä(t) Elina Väistö		Koulutusohjelma ja suuntautuminen Kulttuuripalvelujen koulutusohjelma
Nimeke Kulttuuritarjonta Tohmajärvellä. Kyselytutkimus tohmajärveläisille. Tammikuu 2010		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tavoite on selvittää tohmajärveläisten näkemyksiä Tohmajärven kunnan kulttuuripalveluista. Tarkoituksena on palvella kunnan tarpeita tuomalla julki kuntalaisten toiveet kulttuuripalveluista ja niiden tavoitettavuudesta. Opinnäytetyön taustalla on useita tekijöitä, jotka tässä nivoutuvat yhteen; oma, henkilökohtainen kulttuurin harrastaminen, kiinnostukseni tohmajärveläisten kulttuurin kuluttamiseen sekä kulttuuritoimen tiedonhalu kuntalaisten kulttuurinkuluttamisen suunnista.</p> <p>Tutkimus on toteutettu kyselytutkimuksena tammikuussa 2010. Kysely oli vapaasti saatavilla Tohmajärven kunnan Internet - sivuilla, Tohmajärven kirjastolla ja Naisten Voimavarayhdistys Kaivo ry:n tiloissa. Kyselyyn ovat vastanneet myös kaikki Tohmajärven lukion oppilaat, kiitos opettajille.</p> <p>Kyselyllä kartoitettiin tohmajärveläisten osallistumista kulttuuritapahtumiin, kulttuuritapahtumien seuraamista ja toiveita kunnan kulttuuritarjonnasta. Myös vapaan sanan annettiin kuulua.</p> <p>Tutkimusaineistona olen käyttänyt lähinnä tutkimus- ja tietokirjallisuutta kulttuurin alalta yleensä, sekä erilaisia tutkimuksia ja julkaisuja Pohjois-Karjalan alueen kulttuuria koskien, kuten maakuntaohjelmaa ja kulttuuristrategiaa sekä joukko erilaisia verkkolähteitä. Myös yksi kahvipöytäkeskustelu on liitetty aineistoksi.</p> <p>Kyselyn tulokset on muunnettu kehittämisehdotuksiksi, joiden toivon avaavan uusia näkemyksiä Tohmajärven kunnan kulttuuritoimelle ja kulttuuripalvelujen toteuttamiselle. Kyselyn perusteella on selvää, että tällä hetkellä tapahtumia on liian vähän ja asioista tiedottaminen on heikkoa.</p> <p>Opinnäytetyössä kuuluu myös oma ääneni, mutta katson sen perustelluksi sillä, että olen itsekin tohmajärveläinen, ollut koko ikäni. Objektiiisuuteen olen siltikin pyrkinyt.</p>		
Asiasanat (avainsanat) kunta, kulttuuritoimi, kulttuuristrategia, kulttuuritapahtuma, kolmas sektori, markkinointi, tutkimus		
Sivumäärä 35 + liitteet 4 sivua	Kieli Suomi	URN
Huomautus (huomautukset liitteistä) Kulttuuritarjonta Tohmajärvellä – kysely, Tohmajärven sijainti		
Ohjaavan opettajan nimi Patrik Ikäläinen		Opinnäytetyön toimeksiantaja Tohmajärven kunta

DESCRIPTION

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Date of the bachelor's thesis 5.10.2010	
Author(s) Elina Väistö		Degree programme and option Degree programme of cultural management	
Name of the bachelor's thesis Cultural offerings in Tohmajärvi municipality. A survey for inhabitants of the district in January 2010.			
Abstract <p>The objective in this thesis is to find out inhabitant opinions on cultural events in Tohmajärvi municipality. The purpose is to serve the needs of the municipality by expressing the wishes of the inhabitants for cultural services and how they should be reached. In the background of the thesis lies several factors combined together: author's personal cultural interests, interest in cultural consumption of the inhabitants in Tohmajärvi and the department of cultural affairs desiring to get knowledge about the cultural consumption in the municipality.</p> <p>The research was carried out as a survey in January 2010. Questionnaire forms were available on the website of Tohmajärvi municipality, in Tohmajärvi library and in the café of the local women's association Naisten Voimavarayhdistys Kaivo ry. All the students at Tohmajärvi secondary school also answered the questions, for which great thanks to the teachers.</p> <p>The purpose was to survey the inhabitants' participation in cultural events in Tohmajärvi, how they follow cultural events and what kind of cultural offerings they wish to have in the municipality. In the questionnaire form was also place for comments and suggestions.</p> <p>The research material consists mainly on general research and professional literature in the field of culture, variety of studies and publications concerning culture in North Carelia (e.g. Regional Development Programme and cultural strategy) and several web sources. Furthermore, an informal discussion is attached to the material.</p> <p>The results of the survey were turned into development suggestions, which are expected to open new views as well in the department of cultural affairs in Tohmajärvi municipality as on realization of cultural services. On the basis of the survey is obvious that at the moment there are not enough cultural events and information of them is poor.</p> <p>In this thesis is also heard the voice of the author, which can be justified for the fact that the author is an inhabitant of Tohmajärvi by birth. Nevertheless, the aim is to be objective.</p>			
Subject headings, (keywords) municipality, cultural affairs, cultural strategy, cultural event, third sector, marketing, research			
Pages 35 + app. 4 pages		Language Finnish	
URN			
Remarks, notes on appendices Questionnaire form: Cultural offerings in Tohmajärvi; Location of Tohmajärvi on the map			
Tutor Patrik Ikäläinen		Bachelor's thesis assigned by Municipality of Tohmajärvi	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
1.1	Lähtökohdat opinnäytetyölle.....	1
1.2	Tohmajärven kunta	2
1.3	Tavoitteet	3
2	KUNTA KULTTUURIPALVELUJEN TUOTTAJANA	4
2.1	Kulttuurin käsittäminen	5
2.2	Kulttuuristrategia	6
2.3	Kolmas sektori kunnan oikeana kätenä	8
2.4	Kulttuuri markkinointivälineenä.....	10
2.5	Kulttuuritapahtumien vaikutus maaseutuun	11
2.5.1	Potsipäivät.....	13
3	TUTKIMUSMENETELMÄT	15
4	KULTTURITARJONTA TOHMAJÄRVELLÄ – KYSELYN TULOKSET	17
4.1	Yleistä kyselystä	17
4.2	Kulttuuritarjonta kohderyhmittäin	18
4.3	Kulttuuritarjonnan tapahtumapaikkoja	19
4.4	Tapahtumatarjonta ja tapahtumien paikat.....	20
4.5	Kulttuurimatkalle osallistuminen.....	22
4.6	Kulttuuritarjonnan seuraaminen	23
4.7	Kuntalaisten toiveita	24
5	TOHMAJÄRVEN KUNNAN KULTTUURIPALVELUJEN KEHITTÄMISEHDOTUKSET	28
5.1	Yleisesti kunnan kulttuuripalveluista	28
5.2	Kolmannen sektorin käyttö	29
5.3	Paikallisuus	30
5.4	Kulttuuritapahtumat.....	31
5.5	Tiedottaminen	32
5.6	Lasten ja nuorten tapahtumat.....	33
5.7	Toimintasuunnitelma tai kulttuuristrategia.....	34
6	LOPUKSI.....	34

LÄHTEET	36
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Kulttuurintutkimuksen kenttä yleensäkin on laaja, johan käsite kulttuuri ymmärretään niin monin eri tavoin ja silti oikein. (Knuuttila 1996, 10, Alasuutari 1996, 47).

Usein kulttuuria käsittelevässä tutkimuskirjallisuudessa muistetaan mainita myös sanan ”kulttuuri” alkuperä. Latinankielinen sana colere ja cultura, jotka ovat viitanneet lähinnä maanviljelyyn. Vasta myöhemmin kulttuuri merkitsi myös ihmisten elämäntapoja ja arvoja, ns. hengenviljelyä. (Esim. Kinnunen 2006, 3).

On selvää, että asuakseen ja elääkseen jollakin paikkakunnalla, ihminen kaipaa työn ja arjen lisäksi muutakin tekemistä. Kulttuuri monissa muodoissaan on useimmille mielellinen ja vartenotettava vaihtoehto arkielämän aherruksen keventäjäksi ja mielen virkistäjäksi.

Itseni kulttuuri on tempaissut mukaansa pienestä asti perheen kulttuuriharrastusten myötä. Vuosien myötä kulttuuri ammattina alkoi kiinnostaa yhä enemmän, ja nyt olen siinä pisteessä, että unelma muuntuu todeksi. Toivon opinnäytetyöni tuovan kotikuntani kulttuurielämälle piristystä ja kannustusta, sillä kulttuurin harrastamista Tohmajärvellä on arvostettu aina ja sillä on oma vahva paikkansa. Tohmajärven vahvuutena pidän myös eläviä kyliä, jotka ympäröivät kunnan keskusta, Kemietä. Opinnäytetyölläni haluan tuoda esille kuntalaisten äänen kulttuurista.

Valtio tukee kuntien kulttuuritoimintaa tietyllä summalla per asukas. Tämä määräraha ei ole ns. korvamerkittyä, vaan kunta voi itse päättää kuinka tuo summa käytetään. Kulttuurin näkökulmasta asia on tietenkin valitettavaa, sillä usein se raha käytetään ihan johonkin muuhun kuin kulttuurin tekemiseen. On siis etsittävä, keksittävä ja löydettävä muitakin keinoja kulttuurin ylläpitämiseen, kuin raha. Yleensä kuitenkin, kun on halua, tahtoa ja innovatiivisuutta, keinot kyllä löytyvät.

1.1 Lähtökohdat opinnäytetyölle

Päällimmäisenä lähtökohtana opinnäytetyön toteuttamiselle on oma kiinnostukseni kuntien kulttuuripalvelujen tuottamiseen, sekä tässä tapauksessa myös tohmajärveläi-

senä oleminen. Oman kotikuntani tapahtumat ja kuulumiset ovat minua kiinnostaneet aina. Taustalla kyttee myös halu jotenkin edesauttaa kunnan kulttuurielämän kukkimista. Nykyinen nopea elämänmeno ja yhteiskunnan jatkuva liikkuminen luovat kulttuuripalveluille myös omat haasteensa.

Sain toimeksiannon Tohmajärven kunnan kulttuuritoimelta. Nykyinen kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja on ollut virassa vuoden 2009 syksystä saakka. Takana on myös kuntaliitos Värtsilän kanssa vuonna 2005. On selvää, sekä kuntaliitoksen että muuttuneen yhteiskuntarakenteen takia, että on jo aika päivittää kulttuurinnälän toiveita ja tarpeita kuntalaistenkin näkökulmasta. Muuttunut yhteiskuntarakenne merkitsee esimerkiksi palvelujen yhtenäistämistä yli kuntarajojen. Tohmajärvellä esimerkiksi kirjastoauto Mimmi Paavaliina liikennöi sekä Tohmajärvellä että Kiteellä ja paljon keuhuttu ja parjattukin liikelaitos Helli järjestää sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut Tohmajärvellä, Kiteellä, Kesälahdella ja Rääkkylässä. Tällä hetkellä myös maaseutupalveluja ollaan yhdistämässä kunnan käsittävästä yksiköstä useamman kunnan käsittäväksi, Keski-Karjalan yksiköksi.

Itä-Suomen lääninhallituksen julkaisussa Jani Kinnunen (2006) valittelee esipuheessaan, että kuntien kulttuuritoimintaa koskevia selvityksiä ei ole juurikaan saatavissa, ja niitä on yleensäkin tehty hyvin vähän. Lisäksi selvitykset eroavat toisistaan niin, että ne eivät ole keskenään vertailukelpoisia (Kinnunen 2006, 1). Vastaavaa kyselyä Tohmajärven kunnan kulttuuripalveluista ei ole ennen toteutettu.

1.2 Tohmajärven kunta

Tohmajärvi on reilun 5000 asukkaan kunta Itä-Suomen läänissä Pohjois-Karjalassa, aivan Venäjän rajalla (Liite 1. Tohmajärven sijainti). Naapurikuntia ovat Joensuu, Kitee ja Rääkkylä.

Kunta perustettiin 1869, mutta historia ulottuu kuitenkin 1500 – luvulle saakka.

1700–luvun taitteessa Tohmajärvi on ollut koko maakunnan hallinnollinen keskus.

Tämä johtui siitä, että paikkakunnalla asui kruununvouti Gabriel Wallenius, jonka

aikaansaannoksia ei sovi unohtaa. Hän ansioitui mm. rajaolojen ja puolustuslaitoksen

kehittäjänä, sekä oli eräänlainen edelläkävijä soiden ojituksessa ja järvienlaskuissa. Hänen toimestaan Tohmajärvi sai Liperistä postikonttorin. Walleniuksen valtakauden jälkeen, 1850-luvulla Tohmajärven Jouhkolassa aloitti maanviljelyskoulu. Paikka oli sopiva, sillä olihan kartanon maita viljelty edistyksellisesti jo Walleniuksen aikana. (Juvonen 1990, 286, 411–413) .

Alkuperäinen Karjalan rata kulki Tohmajärven kautta Viipuriin ja Joensuuhun. Nykyisinkin Tohmajärvi on vilkas pikkukunta. Niiralan raja työllistää suuren osan kuntalaisista, maataloudella ja maanviljelyllä on myös iso osa. Valtakunnallisestikin Tohmajärvi on kansainvälinen, sillä ulkomaalaistaustaisia, lähinnä venäjää äidinkielenään puhuvia asukkaita kunnassa on tällä hetkellä noin 4 %. Tämä luo osaltaan haasteita kunnan eri toimintoihin, erityisesti koulumaailmaan, mutta myös kulttuuripalvelujen toteuttamiselle. (Tohmajärven kunta 2010).

1.3 Tavoitteet

Tämän opinnäytetyön ensisijaisena tavoitteena on palvella Tohmajärven kunnan kulttuuritoimen tarpeita. Tutkimuksessa on kartoitettu kuntalaisten osallistumista eri paikkojen tapahtumiin, kulttuuritapahtumien seuraamista ja myös toiveita kulttuuritarjonnan suhteen. Kyselyn tulokset muunnetaan tässä opinnäytetyössä kulttuuripalvelujen kehittämisehdotuksiksi, sekä toivon mukaan myöhemmin toimintasuunnitelmaksi ja mahdollisesti strategiaksi.

Tarkoitukseni ei ole kirjoittaa syväluotaavaa analyysia kulttuuripalveluista, vaan keskittyä enemmän tekemääni kyselyyn ja kyselyn tuloksiin sekä Tohmajärven kunnan kulttuuripalvelun toimintaan, lukuun ottamatta talousasioita. Valtionosuuksien määrää, talousarviota tai muita suoranaisesti rahaan liittyviä asioita tässä opinnäytetyössä ei käsitellä. Tavoitteena on löytää konkreettisia ratkaisuja kulttuuritapahtumien järjestämiseen.

Mielestäni Tohmajärven kunta tarvitsee tällä hetkellä jonkinlaisen toimintasuunnitelman, jonka ympärille kulttuuritapahtumat punotaan. Opinnäytetyössä myöhemmin esitellyt, kyselyn tulosten perusteella tehdyt kehittämisehdotukset voivat toimia perus-

tana toimintasuunnitelmalle. Toimintasuunnitelma sisältää tietyt kiinteät tapahtumat, jotka kulttuuritoimi järjestää. Kiinteiden tapahtumien lisäksi malliin lisätään satunnaiset tapahtumat tarpeiden tai toiveiden mukaisesti.

Tarkoituksena on pureutua kevyesti myös kulttuuristrategiaan, sillä useamman vuoden ”huilikausi” kunnan kulttuuritoimessa on jättänyt jälkensä. Kulttuuritapahtumien järjestäminen kunnan toimesta kuntalaisille on ollut kauan aikaa hieman jäissä. Tässä vaiheessa kuitenkin jonkinlaisesta toimintasuunnitelmasta on mielestäni enemmän hyötyä, kuin kulttuuristrategiasta. Kulttuuristrategiassa yhdistyvät kulttuuritoimen nykytila, arvot, toimintaympäristö sekä tulevaisuuden päämäärät ja toimet päämäärien saavuttamiseksi (Linkola 2009, 8). Toimintasuunnitelmalla tarkoitan tässä opinnäytetyössä yksinkertaista toteutettavaksi tarkoitettua valmista suunnitelmaa, joka ei sisällä kulttuuristrategian muita kategorioita. Toimintasuunnitelma on suunnitelma toteutettavasta ympärivuotisesta tapahtumaketjusta, joka sisältää tietyt, jo perinteeksi muodostuneet kiinteät tapahtumat, sekä niiden lisäksi kyselyn pohjalta laaditun ehdotelman uusista tapahtumista kuntalaisten toiveiden mukaan. Tämän opinnäytetyön kyselyn ja teorian pohjalta tehdyt kehittämis ehdotukset voisivat toimia suunnitelman pohjana.

2 KUNTA KULTTUURIPALVELUJEN TUOTTAJANA

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta edellyttää kunnan järjestämään kulttuuritoimintaa. Tätä toimintaa varten kunnille jaetaan valtionosuuksia. Lähdetään siis ajatuksesta, että kulttuuri on jokaisen ihmisen ja kuntalaisen oikeus Suomessa. Teoksessa Toimiva kunta (2004, s. 23) kunnan kulttuuripalvelut jaetaan neljään eri kokonaisuuteen: kirjasto- ja tietopalveluihin, ammatillisiin kulttuuri- ja taidelaitoksiin, lasten ja nuorten sekä aikuisten taidekasvatus ja taideharrastuksiin, sekä yleisen kulttuuritoimen ja kolmannen sektorin muodostamaan kokonaisuuteen.

Kuntien muuttuva rooli kulttuuripalvelujen tuottajana näkyy jo Tohmajärvelläkin vahvasti. Kolmas sektori on Tohmajärvellä vahvan toimijan roolissa, osin varmasti resurssien vähäisyydenkin vuoksi. Kunta siis järjestää ja on mukana tukijana monessakin kulttuuritapahtumassa, usein tapahtuman tekijä löytyy kuitenkin kolmannen sektorin alueelta. Esimerkiksi kunnan museoalue on kunnan hallinnoima, mutta sitä ylläpi-

tää Tohmajärvi – seura. Tohmajärven ja tohmajärveläisten oma ja joka vuosi yhtä odotettu tapahtuma on Potsipäivät. Potsipäivät järjestetään vuosittain, kesä-heinäkuun taitteessa.

Aikoinaan Tohmajärvelläkin on ollut kulttuurisihteeri. Sitten 90 –luvulla kulttuurisihteerin virka yhdistettiin eläköitymisen myötä koulutoimenjohtajan virkaan. Nykyisin kulttuuritoimen viranhaltija on yhdistelmäviranhaltija, johon kuuluu kulttuuritoimen ohella myös kirjastotoimen ja kansalaisopiston johtajuus. On selkeästi nähtävissä, että 2000 – luvulla kulttuuritoiminta on muuttunut enemmän koordinoinniksi, jolloin kunta nähdään enemmänkin kulttuuripalvelujen edellytysten luojana ja rahoittajana kuin tekijänä. Samalla kuitenkin tavoitteena on taata kuntalaisille kulttuuripalvelut (Linkola, 2009, 15, Kulttuuriohjelma 2008, 14 mukaan).

Yleensä kuntien kulttuuristrategioissa tavoitteellistetaan kulttuuritoiminta tarpeiden ja vallitsevien arvojen valossa. Tohmajärvellä ei kulttuuristrategiaa ole, mutta näkisin, että tulevaisuuteen ja tavoitteellisuuteen luotaava käsin kosketeltava toimintasuunnitelma olisi hyvä olla olemassa. Ajan murroksessa suunnitelmallisuus on vähän painunut unholaan.

2.1 Kulttuurin käsittäminen

Jokainen ihminen käsittää kulttuurin eri tavalla. Jollekin kulttuuri on yhtä kuin ooppera, toiselle tapa elää. Kolmannelle jotakin siltä väliltä. Kukkasmäki (2004, 13) kirjoittaa, että ”kulttuuri on tajuttu elämäntapana, joka kattaa laajasti koko inhimillisen elämän eri osa-alueineen”. Häyrynen (2006, 21) puolestaan toteaa, että kulttuuri on yhteiskuntatieteiden yksi moniselitteisimmistä käsitteistä. Hän ryhmittelee kulttuurin käsitteen kolmeen eri määritelmään:

1. kulttuuri inhimillisen tiedon ja taidon korkeimpana muotona
2. kulttuuri elämisen tapoina
3. kulttuuri mentaalisina tieto- ja arvojärjestelminä

Kulttuuri inhimillisen tiedon ja taidon korkeimpana muotona on omaksuttu laajasti ja edustaa jokapäiväistä ajattelua. Tähän sisältyy mm. käsitys taiteesta korkeakulttuurina, sekä kulttuurin määritelmät kansankulttuurista massakulttuuriin. Kulttuuriin elämisen

tapoina liittyy taas elämäntavan tai elämänmuodon kokonaisuus, kuten rituaalit, traditiot ja maailmanselitysmallit. Kulttuuri mentaalisina tieto- ja arvojärjestelminä ymmärtää kulttuurin laajempaa kokonaisuutena kuin vain elämäntapa. Kulttuuri on elämäntavan taustalla vaikuttava liikuttaja. Siis materiaaliset intressit ja käytäntö ohjaavat kulttuurisia ilmiöitä. (Häyrynen 2006, 21–39)

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto jakaa kulttuuristrategiassaan (POKAT 2010, 8-9) kulttuurin käsitteen essentialistisiin, antropologisiin ja funktionaalisiin määritelmiin. Essentialistinen määritelmä käsittää kulttuurin taiteina, tieteinä, ja yleensä inhimillisellä hengen toimintana. Tämä käsitys on hyvin yleinen (vrt. edellä kulttuuri inhimillisen tiedon ja taidon korkeimpana muotona). Antropologinen määritelmä kulttuurista kattaa sisälleen lähes kaiken inhimillisen toiminnan viljelystä taidetuotoksiin. Kulttuurista voidaan puhua elämäntapana. Funktionaalinen määritelmä näkee kulttuurin perustuvan ihmismielen tiedostamattomiin määritelmiin, kollektiivisiin ja universaaleihin toimintaperiaatteisiin. Kulttuuri on ihmisen tapa hahmottaa maailmaa.

Tässä opinnäytetyössä kulttuuri rajataan käsittämään kunnan yleinen kulttuuritoimi, jolloin ulkopuolelle jäävät mm. kirjastopalvelut, kansalaisopisto, nuoriso- ja vapaa-aikatoimi. Käsittelyssä ovat siis pääsääntöisesti kunnan varsinaiset kulttuuritapahtumat.

2.2 Kulttuuristrategia

Kulttuuristrategian perusajatuksena on vahvistaa ja kehittää olemassa olevaa kulttuuri-työtä sekä luoda uutta mukana olevien tahojen halun ja näkemyksen mukaan (Kulttuuristrategia – esite). Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on jakanut maakunnan kulttuurin-kehittämisen kahteen näkökulmaan: 1. Kulttuuri tuotannollisena alana 2. kulttuuri aluekehityksen läpäisevänä näkökulmana (Kulttuuri Pohjois-Karjalan aluekehityksessä, strategiset valinnat 2007–2013, 14). Tämän julkilausuman mukaan maakunnassa pyritään tukemaan kulttuuriyrittäjyyttä, koska väistämättä osa kulttuuripalveluista siirtyy ja tulee siirtymään kuntien ostopalveluiksi. Tietyt kulttuuripalvelut halutaan kuitenkin säilyttää yhteiskunnan rakennemuutoksesta huolimatta.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on kirjannut maakunnan kulttuuristrategian toimenpiteisiin neljä linjaa:

1. Elinkeinot ja yritystoiminta
2. Osaaminen, koulutus ja työllisyys
3. Hyvinvointi, palvelut ja vapaa-aika
4. Aluerakenne, infrastruktuuri ja ympäristö

Linjan 1 näkökulmasta Maakuntaliitto katsoo, että muuttuneessa kulttuurin asemassa kulttuurialan liiketoiminnan ja toimintaympäristön kehittäminen on välttämätöntä.

Linja 2 kiinnittää huomion maakuntaan kehitettävään kulttuurialan koulutusjärjestelmään, joka kattaa elinikäisen oppimisen. Koulutuksen tarve ja tarjonta saatetaan kohtaamaan toisensa. Linjassa 3 peräänkuulutetaan suvaitsevaista ja monimuotoista maakuntaa, joka tarjoaa tulomuuttajillekin monikulttuurisen toimintaympäristön. Kulttuuripalveluja tuotetaan pohjoiskarjalaiselle tavoitteena virikkeellinen ja vetovoimainen asuinympäristö. Linjassa 4 huomioidaan harvaan asuttu maaseutu, logistiset ongelmat ja kulttuuritoimijoiden yhteistyön tärkeys. (Kulttuuri Pohjois-Karjalan aluekehityksessä, strategiset valinnat 2007-2013, 17-19)

Riitta Linkola (2009) on opinnäytetyössään pohtinut kulttuuristrategiaa Liperin kunnan tarpeiden valossa. Hän kirjoittaa mm. tavoitteiden, resurssien ja käytännön tasapainosta, jolloin ihannetilanteessa tavoitteet ovat lähtökohtana palvelujen suunnittelulle ja resursseille. Ihannetilanteeseen päästään varmaankin harvassa kunnassa, mutta se on kuitenkin hyvä tavoite. Nykyaikana kuitenkin raha valitettavasti määrää toiminnan puitteet hyvinkin usein.

Kulttuuristrategiassa olisi hyvä ottaa huomioon myös kolmas sektori, sillä sen merkitys on varsinkin pienissä kunnissa suuri. Järjestöjen toiminta vahvistaa kunnan kulttuuripalveluja. Strategia on realistinen, kirjattu ja virallinen visio siitä, mihin kulttuuripalveluilla pyritään, mikä on tavoite ja miten tavoitteet toteutetaan. Unohtamatta kohderyhmää, eri-ikäisiä kuntalaisia. Linkolan mielestä kunnassa esimerkiksi valtuustokausi olisi sopiva ajanjakso kulttuuristrategialle. (Linkola 2009, 3-9). Myös Kukkasmäki (2004, 16) on huomannut järjestöjen merkittävän vaikutuksen kulttuuripolitiikkaan. Tällä hän viittaa siihen, että kun kuntien taloudelliset resurssit ovat vähentyneet ja kunnat luopuneet hyvän ammattikoulutuksen saaneista viranhaltijoista, ovat järjestöt aktivoituneet entisestään ja tuoneet kulttuurin lähelle ihmistä.

Kulttuuristrategia on arvomaailman ilmaus, sillä kulttuuripolitiikkaan liittyvät myös arvokysymykset (Kulttuuri Pohjois-Karjalan alue kehityksessä, strategiset valinnat 2007-2013, 9). Näin ollen mahdollista kunnan kulttuuristrategiaa pohdittaessa kulttuuritoiminnalle määritellään jonkinlainen arvo, eli sanotaan ääneen ja kirjoitetaan paperille se mikä on tärkeää.

2.3 Kolmas sektori kunnan oikeana kätenä

Kolmas sektori koostuu erilaisista järjestöistä, yhdistyksistä, säätiöistä ja uusosuuskunnista. Niille on ominaista yleishyödyllisyys, voittoa tavoittelemattomuus, ja vapaaehtoinen mukana olo.(Jokinen & Saaristo 2006, 252, Heiskanen 2005, 49).

Tohmajärvellä kolmannen sektorin vaikutus kulttuuritapahtumiin on mielestäni vähintäänkin vaikuttava. Kunnan alueella on kaikkiaan 12 kyläyhdistystä tai toimikuntaa ja lukematon määrä muita yhdistyksiä ja rekisteröimättömiä toimikuntia (Tohmajärven kunta 2010). Yhdistysrekisterin mukaan Tohmajärvellä on 201 rekisteröitynyttä yhdistystä, joista vanhimmat on perustettu 1920 – luvulla. Ajan mukaan ne ovat maamiesseuroja, poliittisia järjestöjä, nuorisoseuroja ja marttayhdistyksiä. Lähemmäs nykypäivää saapuessa rekisteröitymisilmoituksia ovat tehneet metsästysseurat, urheiluseurat, työpaikkaan liittyvät yhdistykset, paikallisyhdistykset ja muut harraste seurat. (Yhdistysrekisteri). Rekisteristä on mielenkiintoista lukea rivien välistä historian kulkua ja ajan muuttumista. Siitä, kuinka moni näistä yhdistyksistä toimii aktiivisesti, ei ole tarkkaa ajanmukaista tietoa. Joka tapauksessa, Tohmajärvellä järjestöt ja seurat vastaavat tätä nykyä kunnan alueen useasta kulttuuriin liitettävästä tapahtumasta kirpputoreista ja kyläkahvioista alkaen.

Lähes jokainen näistä kolmannen sektorin toimijoista järjestää vuosittain jonkinlaisen tapahtuman. Jokisen ja Saariston (2006, 254) mukaan voisi olla mahdollista, että eri yhdistyksillä olisi mahdollisuus ja enemmänkin valmiuksia järjestää toteutunutta enemmän erilaisia palveluja ympäröivälle yhteisölle. Näin uskoisin asian laidan olevan Tohmajärvelläkin. Yhdistyksillä on paljon tietotaitoa ja kokemusta järjestää esimerkiksi kylätapahtumia, joita kehittämällä mahdollisuudet voisivat edelleen laajeta. Kunta puolestaan voisi toimia järjestötoimijoiden aktivoijana, tuottaa tilaisuuksia järjestää

toimintaa ja tapahtumia, sekä olla osana vireyttämässä järjestöjen toimintaa. Omasta järjestökokemuksestani tiedän, että pieni tönäisy hieman ulkopuolelta voi aiheuttaa suurenkin määrän positiivisia tekoja.

Möttönen & Niemelä (2005, 4) ovat huolissaan kunnallisen kulttuuritarjonnan tulevaisuudesta. Meneillään olevat yhteiskunnan palvelurakenteiden uudistukset ja yhteiskunnankin muutos vaikuttavat suoraan myös kunnan kulttuuritarjontaan. He eivät ole varmoja siitä, onko tarkoitus ajaa kunnan kulttuuritoimi kokonaan kansalaisten omaehtoisen toiminnan varaan, vai voisiko sittenkin ajatella niin, että kulttuurin saralla järjestöt nähtäisiin samankaltaisina toimijoina kuntien kanssa. Luulen, että aikaa myöten asia selviää. Toivon tietenkin, että jos nämä olisivat tulevaisuuden vaihtoehdot, kallistun ehdottomasti jälkimmäisen kannalle, sillä sekä järjestöillä, että kunnalla, on molemmilla toisilleen paljon annettavaa ja jaettavaa. Järjestöistä löytyy ruohonjuuritason kokemus ja tietotaito ja yhdessä tekemisen meininki, kunnalla taas on tekninen osaaminen ja yhteydet muihin toimijoihin.

Yhteisöllisyyden ylläpito, kansalaiskasvatus ja vapaaehtoistoiminnan edistäminen ovat järjestöjen keskeisiä, julkisesta sektorista riippumattomia tehtäviä, jotka järjestötkin tiedostavat. Julkinen sektori taas odottaa järjestöistä merkittäviäkin palvelujen tarjoajia, joka helpottaisi osaltaan julkisen sektorin taakkaa. (Möttönen & Niemelä 2005 153) Siinä onkin tehtävä ratkaistavaksi. Helpoimminhan tämä asia ratkeaisi sillä, että kunta avustaa järjestöjä (ei pelkästään rahallisesti) ja järjestöt tuottavat toimintaa (Möttönen & Niemelä 2005, 159). Tässä tulee eteen järjestö. Järjestön tapahtuma tai kerho voi olla kuinka hauska ja mukava tahansa, mutta aina on joukossa niitä, jotka eivät osallistu järjestön nimen takia. Syynä voi olla esimerkiksi järjestäjän poliittisuus tai jonkin tietyn asian yhdistys, siis järjestön tausta. Järjestötahojen pitäisi olla siis mahdollisimman neutraaleja yleishyödyllisiä ja (poliittisesti) sitoutumattomia kolmannen sektorin toimijoita, että toiminta tavoittaisi mahdollisimman monen. Tämän tiedän myös omasta kokemuksestani. Järjestöjenkin hajanaisuus ja monenkirjavuus täytyy nähdä kuitenkin mahdollisuutena. Tässäkin olisi mielestäni kunnalla paikka edistää esimerkiksi eri järjestöjen yhteistyötä taustasta huolimatta (-järjestö kuin järjestö!). Pohjois-Karjalan järjestöstrategia Yhteistä Hyvää (2007, 4) peräänkuuluttaa myös kunnan kanssa tehtävää vaivatonta ja avointa yhteistyötä.

2.4 Kulttuuri markkinointivälineenä

Turun yliopiston maisemantutkimuksen lehtori, FL Sami Louekari (2009) kirjoittaa artikkelissaan Satakunta esitettynä maisemana , maisemasta osana kulttuurituotantoa. Hän on mm. tutkinut satakuntalaisten kuntien www-sivuja. Niistä Louekari löytää paljon yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksiakin. Eroavaisuudet johtuvat ennen muuta esimerkiksi paikkakuntien historian merkityksistä, korostamisista ja erilaisuuksista. Yhtäläisyydet liittyvät nimenomaan maisemakuviin, jotka ovat harmonisen kauniita maisemakuvia, usein järvi-, pelto- tai vaaramaisemia.

Tohmajärven kunnan www – sivuilla avautuu silmien eteen ensimmäisenä kaunis järvimaisema kaartuvine männynoksineen, ”Tervetuloa elämään ja olemaan Tohmajärvellä” – toivotuksen kera. Tohmajärvi mainostaa itseään verkkosivuilla (www.tohmajarvi.fi) ”rajattomien mahdollisuuksien kuntana”. Kulttuuri ja historia liitetään kunnan kuvailuun kiinteästi. Mukana on myytävien kiinteistöjen kohdalla ”rajattomien mahdollisuuksien kiinteistöjä”, mm. lakkautettuja kouluja, jotka olisivat sopivia sekä liiketoiminnan harjoittamiseen, että asumiseen. Kunnan Internet –sivuilta löytyy myös Tohmajärven esittelyvideo, jonka linkki vie YouTube –sivustolle. Video on asiallinen ja ammattimaisesti tehty, hyvä esittelyvideo.

Kulttuurin osalta mukaan on liitetty tapahtumia kyläbingosta Filmikylälle vierailuun. Historia muistaa Karjalan kuningas Gabriel Walleniuksen ansiot. Paikallisista kuuluisuuksista mainitaan Järnefeltin taiteilijasuku, kenraaliluutnantti Karl Lennart Oesch, hiihtäjäsankari Siiri ”Äitee” Rantanen, Katri Helena ja keihäslegendaksikin mainittu Seppo Rätty. Venäjän rajan ja Niiralan tullin ja ylikulkupaikan läheisyyttäkään ei ole unohdettu, sillä luohan raja mahdollisuuksia mm. kaupalliseen toimintaan.

Tohmajärven luontoa verkkosivuilla sanotaan monimuotoiseksi ja erikoiseksi, jyrkkäpiirteiseksi vaaramaisemaksi. Kuvia luonnosta ja maisemista verkkosivuilla onkin runsaasti, joka luo rehevän vaikutelman kunnan ympäristöstä. Louekarin (2009, 195) mukaan kuntatasolla myös ”maisemalla, luonnolla ja historialla voidaan korostaa omaa erityisyyttä ja rakentaa omaa identiteettiä tai imagoa”. Tohmajärven kunnan verkkosivuilla nähtävyydet ja muut matkailukohteen on esitelty hyvin kattavasti.

Kaikki mahdollinen on mukana jatkolinkkeineen. Yleisilmettä voisi kyllä muokata persoonallisemmaksi ja massasta poikkeavaksikin.

Kulttuurista ja markkinoinnista puhuttaessa ajatukset liitetään hyvin usein matkailuun, sillä kulttuuri ja kulttuuritapahtumat tiettävästi lisäävät paikkakunnan vetovoimaa (mm. Kainulainen 2005, 331). Kainulainen lainaa tekstissään Pine II ja Gilmorea (1999), joiden mukaan ihmiset ostavat yhä useammin elämyksiä ja merkityksiä tai immateriaalisia tuotteita ja palveluita (Kainulainen 2005, 19). Nykyajan materiaalisessa maailmassa ihminen tarvitsee tavarapaljoutensa keskelle jotakin joka vetoaa tunteisiin.

Kotimaanmatkailu ja minilomat ovat lisänneet suosiotaan, osin varmasti lamankin myötä. Kunnat markkinoivat itseään maisemilla ja historiallisilla, tai muuten erikoisilla käyntikohteilla ja paikallisilla tapahtumilla. Muutenkin matkailun merkitys on muuttunut kotimaanmatkailun suhteen juurten etsimisestä elämysten ja mahdollisen uuden asuinpaikan etsinnäksi. (Petrusalo 2009, 189). Tässäkin välissä kulttuurilla ja kulttuuritapahtumilla on suuri merkitys. Kulttuurin elävyys ja eläminen luo mielestäni paikkakunnasta myönteisen ja läheisen vaikutelman.

2.5 Kulttuuritapahtumien vaikutus maaseutuun

Kainulaisen (2004, 10) mukaan kulttuuritapahtumilla on monissa tutkimuksissa todettu olevat merkittäviä vaikutuksia, niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin kulttuurisesti. Kimmo Kainulainen on julkaissut väitöskirjan (2005), jossa hän tutkii erilaisten kulttuuritoimintojen vaikutusta alueiden kehitykseen, lähinnä kulttuurin talouden näkökulmasta. Yleisesti ottaen kulttuuritapahtumat tuottavat alueille positiivisia sosiaalisia, kulttuurisia ja taloudellisia vaikutuksia (Kainulainen 2005, 16, 25).

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton julkaisussa Kulttuuri Pohjois-Karjalan aluekehityksessä, strategiset valinnat 2007–2013 (2007, 8-9) huomataan, että monet pikkukunnat ovat ylpeitä oman paikkakuntansa kulttuuritapahtumasta. Kulttuurilla on painoarvoa kun puhutaan alueellisen identiteetin vahvistamisesta. Lisäksi kulttuurilla on merkittävä yhteisöllinen vaikutus, sillä se yhdistää eri ikäluokkia ja väestöryhmiä (Kulttuuri

Pohjois-Karjalan aluekehityksessä, strategiset valinnat 2007–2013, 2007, 15). Varsinkin Tohmajärvellä tähän asiaan pitäisi herätä, sillä kuten edellä on jo todettu, ulkomailaistaustaisia maahanmuuttajia kunnassa on merkittävästi ja sen huomaa katukuvassa päivittäin. Voisi siis ajatella että kulttuuri jollakin tavalla kotouttaisi maahanmuuttajia ja toisaalta taas kulttuurin avulla tai keinoilla paikalliset asukkaat saadaan tutustumaan maahanmuuttajiin. Molemminpuolinen toisten tapojen tunteminen helpottaa arkielämää.

Kuten aikaisemminkin on jo todettu, kulttuuri liitetään usein maaseutuoloissa myös matkailuun, sillä sitäkin varsinkin turistit yleensä hakevat, paikallista kulttuuria idyllisimmillään. Paikallinen ei asuinympäristöään katsele samalla tavalla kuin satunnainen kulkija. Maaseutukin on vuosien myötä muuttunut. Enää ei eletä auvoista, kiiltokuva- maista 50 – lukua omavaraistalouksineen, vaikka maatalous siltikin on vielä maaseudun ylläpitäjä. Siinä sivussa on vain paljon muutakin. Navetan kylkeen on saattanut nousta oma juustola tai jäätelötehdas, rantamökit vuokrataan kaupunkilaisille ja lapset pääsevät ihastelemaan ja ihmettelemään tilojen eläinpaljoutta.

Maaseudun vetovoimatekijöitä ovat Petri Kahilan (2001, 149) mukaan paikallinen kulttuuri, luonto, terveellinen ympäristö, asukkaiden perinteiset tavat ja vaivaton pääsy luontoharrastusten pariin. Siis maalaisidylliä melkein valmiiksi tarjoiltuna. Kahila (2001, 150) varoittaa myös liiallisesta kaupallistumisesta, jolloin alkuperäinen idea on vaarassa hukkua liialliseen kaupallistumiseen. Esimerkiksi Lapin turisteille tarjotaan useinkin juuri tätä: valmiiksi käsikirjoitettua muka-alkuperäiskulttuuria Lapin kasteineen. Ihan hieno idea, mutta eikö se jo ole liikaakin? Hiihtokeskuksissa kaupataan porontaljoja, onnenamuletteja ja taikakaluja. Tosin, kyllähän ne kauppansa tekevätkin, mutta alkuperäisempää kulttuuria joutuu kyllä nykypäivänä menemään vieläkin harvemmin asutulle seudulle, sinne minne laajakaistat eivät yllä. Pitää muistaa vaalia sitä alkuperäisyyttä, omaperäisyyttä ja originellia joka kullakin seudulla on, toisinaan kaupallisuudenkin uhalla.

Tohmajärven kulttuurisiin ominaispiirteisiin voi laskea ensimmäisenä sijainnin; itäinen kunta Venäjän rajanaapurina. Toisena maaseutukunta. Maanviljelys on ainakin toistaiseksi vielä suurin työllistäjä, vaikka pieniä tiloja lopettaa toimintansa vuosittain useampi. Kolmantena kulttuurihistoria. Tohmajärvi on entinen teollisuuskunta ja vil-

kas kauppapaikka edelleen. Rautavalimo on pahasti rappeutunut, tehtaen asunnot auti-
oituneet, ja kaupat valimon läheisyydessä lopettaneet, mutta alueen läpi kulkiessa pys-
tyy menneen ajan yhä aistimaan. Junakaan ei enää asemalla pysähdy, mutta näistäkin
seikoista huolimatta, luonnehtisin Tohmajärven vilkkaan eläväiseksi, kansainväliseksi
rajakunnaksi. Sijaintinsa lisäksi Tohmajärveä myydään kauniilla maalaismaisemilla,
Pohjois-Karjalan vanhimmalla puukirkolla ja historiallisenakin miljöönä. Tätähän se
on, maaseutu yleensäkin. Jokaisella kolkalla on oma erityinen historiansa ja ominais-
piirteensä.

2.5.1 Potsipäivät

Tohmajärven oma kesätapahtuma on Potsipäivät. Tapahtumaa odotetaan joka vuosi
yhtä innolla. Potsipäivät merkitsevät paljon sekä kuntalaisille, että kunnan alueen ke-
säasukkaille. Jollain tavalla voi aistia, että Tohmajärven kulttuuri kulminoituu juuri
potsipäiviin. Siksi tämä tapahtuma saa oman kappaleensa tässä opinnäytetyössä.

Potsipäiviä on järjestetty jo 1970 – luvulta saakka. Tulevana kesänä 2011 ovat edessä
järjestyksessään 37. Potsipäivät. Se on mielestäni jo kunnioitettavan pitkä kaari tapah-
tumalle. Pitäjäjuhla sai alkunsa Markku Sivosen toimiessa Tohmajärven kunnan nuo-
risosihteerinä. Siihen aikaan nuorisosihteerin tehtäviin kuului myös taidesihteerin,
raittiusihteerin ja alkoholitarkastajan tehtävät. Kulttuuritointa ei varsinaisesti ollut,
mutta kulttuuri kuitenkin ratsasti nuorisotoimen siivellä, sillä nuorisotoimi järjesti
lasten kulttuuritapahtumia. Sivosen mukaan 70 – luvulla varsinkin isompien kaupun-
kien virkakoneistoja vaivasi jonkinasteinen politisoituneisuus. Virkojakin myönnettiin
jäsenkirjan perusteella. Tohmajärvellä ei tätä ongelmaa ollut. Sivosen mukaan Tohma-
järvi oli siihen aikaan vahva kotiseutuhenkkinen kulttuuripitäjä, jossa oli helppo tehdä
työtä. (Sivonen 2010).

1970 – luvulla erilaisia pitäjäjuhlita järjestettiin ympäriinsä, siispä Tohmajärvellekin
alettiin puuhata Sivosen toimesta omaa tapahtumaa. Tapahtuman idea on lähtöisin
Maiju Lassilan Tulitikkuja lainaamassa – näytelmästä, ja Ihalaisen ja Vatasen mukana
seikkailleesta porsaasta, potsista. Tapahtuman nimestä käytiin myös kiistaa, sillä joi-
denkin mielestä ei ollut tarpeen järjestää mitään sikatalouspäiviä. Potsipäivät – nimitys
kuitenkin veti taistelussa viimeisen korren ja elää yhä. Potsipäivien logo, Potsi, on

Peijonniemen koulun entisen opettajan käsialaa. Markku Sivonen lisäsi Potsille vielä kukan suupieleen viittaamaan kulttuuriin muistuttaen, että ”kunnassa täytyy muistaa kastella kulttuurin kukkaa”. Monen harmiksi kukka on sittemmin Potsilta poistettu, mutta kehottaisin kuitenkin palauttamaan kukan omalle paikalleen, sillä sen merkitys ei ole ihan vähäinen. (Sivonen 2010).

Alun alkaen Potsipäivät oli kuntavetoinen juhla, jonka järjestämisessä ei alussakaan ollut ongelmia. Vapaaehtoisia tekijöitä löytyi aina mukaan, myös yrittäjät olivat mukana ja järjestöilläkin oli mahdollisuus esittäytyä ja myydä tuotteitaan. Keskeisenä tapahtumapaikkana oli Kunnanvirastotalo. Oli tapana, että Potsipäivät avasi virallisesti Gabriel Wallenius, seisten virastotalon parvekkeella. Ohjelmaan kuuluivat myös näytelyt ja seminaarit, jotka nekin järjestettiin kunnantalolla. Mukana tapahtuman hulinassa seikkailivat usein näytelmän Vatanen ja Ihalainen potsinsa kera, milloin vähemmän, milloin enemmän hiprakassa. Kaverukset ajelivat myös hevosrattailla pitkin kylän raittia. Potsipäiviin liittyi myös huttujuhla, joka myös valtasi kunnantalon. Juhlaan oli sisäänpääsymaksu, johon sisältyi ruishuttu ja vakavahenkisempi ohjelma, lähinnä puheita ja musiikkiesityksiä. (Sivonen 2010).

Aikojen saatossa Potsipäivät ovat hieman muuttaneet muotoaan, hypätään siis ajassa nykypäivään. Moni kuntalainen on vuosikymmenien aikana osallistunut tapahtuman tekemiseen, itseni mukaan lukien. Lukuisia ovat ne kerrat, kun perheen kanssa puettiin kansallispuvut ylle, ja lähdettiin Potsipäiville tanhuamaan. Yhä vieläkin tapahtuma kerää ison joukon vapaaehtoisia tekijöitä ympärilleen, ja aina yhtä innokkaita. Jo tästä voi päätellä, kuinka tärkeästä tapahtumasta on kyse nimenomaan kuntalaisten silmin. Tapahtuma yhdistää kuntalaiset ja kesäasukkaat, Potsipäiville tullaan usein tapaamaan ”vanhoja tuttuja”.

Nykyisin Potsipäivien keskeinen tapahtumapaikka kunnantalon sijaan on Linjakkaan aukio, tori. Tapahtuma on muutenkin levinnyt laajemmalle alueelle, sillä se on vallonut myös paikalliset ravintolat, kylälatot ja seurantalot. Potsipäivät avataan virallisesti Maiju Lassilan muistomerkillä kunnan merkkihenkilön puheella ja seppeleen laskulla. Lauantain Potsitorin avaavat puolestaan Tohmajärven yrittäjät ja Tohmajärven kunta. Potsitori on markkinahumuinen, lähes koko päivän tapahtuma kauppiaineen ja viihdyttävine ohjelmineen. Ohjelmassa on yleensä musiikkia, tanssia, paikallisen kesäteatte-

rin näytelmän kohtauksia ja kilpailuja. Torilla seikkailee myös pinkissä teddyturkissaan itse Potsi. Tapahtuman kävijöiden tehtävänä on arvata, kuka on puvun alla. Tämä henkilö on yleensä jokin paikallisesti hyvin tunnettu henkilö. Potsin henkilöllisyyden oikein arvannut saattaa saada palkinnokseen vaikka kinkun. Potsilauantain iltaohjelmaan on yleensä kuulunut mm. lasten karaokea, Potsirokkia ja erottamattomasti Potsitanssit Huviniemessä, joka kerää ihmisiä lavatanssien tunnelmaan kauempaakin maakunnasta. Vakavampi pääjuhla sijoittuu sunnuntaille ja se vietetään yleensä koulukouksen tiloissa. Ohjelmassa on puheita ja yleensä paikallisten esittämää ohjelmaa runon lausunnasta musiikkiin ja tanssiin.

Potsipäivät ovat muuttuneet historiansa aikana enemmän markkinavoimien viemäksi tapahtumaksi, mutta kulttuuria ei suinkaan ole unohdettu. Viimeistään Potsipäivien aikaan monet erilaiset näyttelyt avaavat ovensa, kesäteatterien näytelmien ensi-illat ovat käsillä ja kylien seurantaloidella avataan ovet kyläkahvioihin ja kesäkirppiksille. Kaikki kunnan alueen museot, kirkot ja muut kulttuurihistorialliset paikat ovat avoinna koko potsiviikonlopun ja niissäkin järjestetään ohjelmaa eri yhteisöjen voimin. Joinkin vuosina sirkuksenkin vierailu on sattunut Potsiviikonlopulle. Koko tapahtuma on levinnyt ympäri kuntaa. Tapahtumatarjontaa Potsipäivien aikaan riittää jokaiselle.

3 TUTKIMUSMENETELMÄT

Tutkimukseni on kyselytutkimus tohmajärveläisille. Kyse on kvalitatiivisesta eli laadullisesta tutkimuksesta, jonka tarkoituksena on selvittää mm. toiveita ja näkemyksiä kunnan kulttuuripalveluista.

Kvalitatiivinen tutkimus on laadullinen tutkimus, jossa vastauksia etsitään esimerkiksi mielipiteiden kautta. Tutkimus on luovaa, kuvailevaa ja arvioivaa todellisen elämän ja elämisen viitekehyksissä. Kvalitatiivinen tutkimus vastaa kysymyksiin mitä, miksi, miten ja kuinka, kun halutaan tutkia ja tarkastella tietyn kohderyhmän toiveita, käsityksiä ja ihanteita jostakin asiasta. Tärkeää kvalitatiivisessa tutkimuksessa on myös kohderyhmän valitseminen tarkoituksen mukaan, siis keneltä kysytään. Tässä opinnäytetyössäni tämä tarkoittaa juuri tohmajärveläisten mielipiteitä ja näkemyksiä Tohmajärven kunnan kulttuuripalveluista. Kvalitatiivista tutkimusta voi mielestäni kuvata

jollain tapaa myös rönsyileväksi, sillä tiukkaa, tarkkarajaista linjaa tästä tutkimustyy-
pistä ei ole, vaan tutkimus elää tutkijan mukaan. Kvalitatiivinen tutkimus pyrkii huo-
mioimaan myös vastaajan henkilökohtaiset näkemykset sekä löytämään tai paljasta-
maan tosiasioita, jotka eivät ole yleisesti tiedossa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara
1997, 131–133).

Tutkimus on toteutettu kyselytutkimuksena lomakkeella (Liite 2. Kysely tohmajärve-
läisille), joka on ollut vapaasti saatavilla tammikuussa Tohmajärven kirjastolla, Nais-
ten Voimavarayhdistys Kaivo ry:n tiloissa Tohmajärven keskustassa paperisena ver-
siona ja sähköisessä muodossa Tohmajärven kunnan Internet – sivuilla. Lisäksi kyse-
lyyn ovat vastanneet kaikki Tohmajärven lukion oppilaat oppitunnin puitteissa, kiitos
opettajien. Kyselylomakkeella kerätään tietoja mm. arvoista ja asenteista, käyttäytymi-
sestä ja toiminnasta. Kyselytutkimus liitetään usein kvantitatiiviseen, eli määrälliseen
tutkimukseen, mutta tutkimuksen kvalitatiivinen luonne ei sulje pois kyselyä, vaikka
kyselyn tuloksia käsiteltäisiinkin numeroina ja prosentteina. (Hirsjärvi, Remes & Saja-
vaara 1997, 188–192).

Kvalitatiivisessa tutkimusmenetelmässä on tärkeää, että esimerkiksi kysymykset on
muotoiltu niin, että kyselyllä saadaan mahdollisimman kattava aineisto laadullisesti,
että aineisto vastaa kohderyhmän tarpeisiin (Vilkka & Airaksinen 2003, 63-64).

Lähdeaineistona olen käyttänyt tutkimus- ja tietokirjallisuutta kulttuurista yleensä sekä
kulttuurin, kunnan ja maaseudun yhdistelmistä. Lähteinä olen käyttänyt myös erilaisia
tutkimuksia Pohjois-Karjalan alueelta kulttuuriin liittyen, esimerkiksi maakuntaohjel-
maa ja kulttuuristrategiaa.

Kyselyn taustalla on monia tekijöitä, jotka tässä opinnäytetyössä nivoutuvat yhteen;
henkilökohtainen kiinnostukseni tohmajärveläisten kulttuurin kuluttamiseen sekä kult-
tuuritoimen tiedonhalu kuntalaisten kulttuurinkuluttamisen suunnista.

Kuten aikaisemmin on jo mainittu, vastaavaa kyselyä ei ole ennen toteutettu. Maakun-
nallisia tutkimuksia kuntien kulttuuritoiminnasta jonkin verran on, mutta kuten on
sanottu, ne eroavat toisistaan sen verran, että vertailu on lähes mahdotonta.

4 KULTTURITARJONTA TOHMAJÄRVELLÄ – KYSELYN TULOKSET

Kulttuuritarjonta Tohmajärvellä – kyselyn tulokset esitän pääasiassa kuvioiden avulla, jotka mielestäni antavat tuloksista selkeän kuvan. Osaan kysymyksistä liittyi myös avoin kysymys. Niiden osalta tulokset esitetään sanallisina. Eri kysymysten tyhjiä vastauksia ei ole laskuissa mukana. Osaan kysymyksistä taas vastaaja saattoi ja sai valita useammankin vaihtoehdon; näillä seikoilla selittyvät eri kysymysten vastausten erilaiset lukumäärät. Kyselyn tulokset käydään läpi siinä järjestyksessään, kuin ne ovat kyselylomakkeessakin olleet.

4.1 Yleistä kyselystä

Kaikkiaan kyselyyn vastasi 185 henkilöä, joista 66 vastasi Internetin kautta ja loput täyttivät paperisen version. Vastaajien sukupuolijakaumalla ei mielestäni tässä yhteydessä ole paljonkaan merkitystä, mutta vastaajista 60 % oli naisia ja 29 % miehiä. Loppuista 11 % ei ole tietoa. Ikärakenne jakaantuu seuraavan kuvion mukaan:

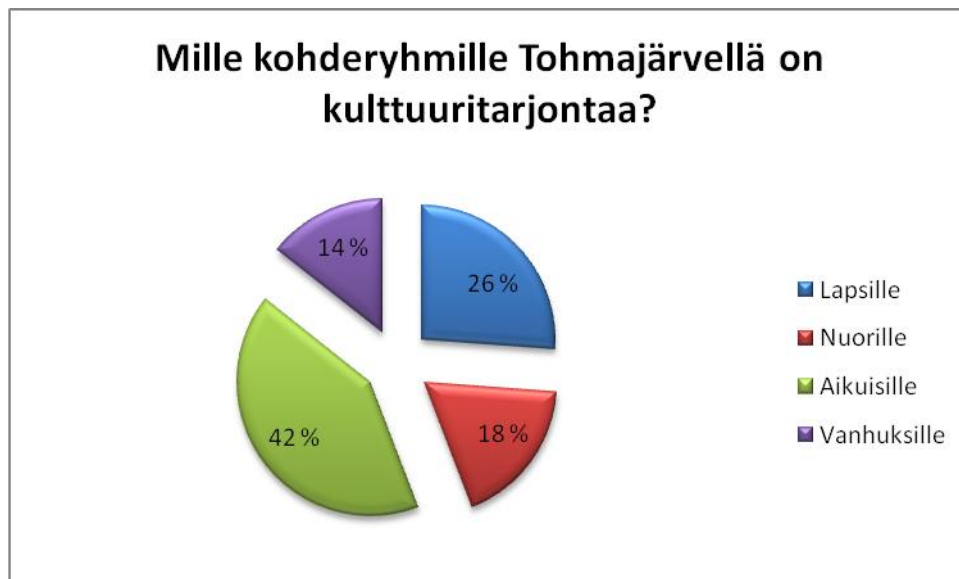

KUVIO 1. Vastaajien ikä

Nuorten vastaajien, 16-25 –vuotiaiden suuri määrä johtuu siitä, että kyselyyn vastasivat lähes kaikki Tohmajärven lukiolaiset kouluaikana oppitunnin aikana. Muiden ikäryhmien osalta jakauma on melkoisen tasainen (kts. kuvio1).

4.2 Kulttuuritarjonta kohderyhmittäin

Kysymykseen ”Mille kohderyhmille Tohmajärvellä on kulttuuritarjontaa” tuli vastauksia kaikkiaan 306. Tähän kysymykseen oli mahdollista vastata useampaan kohtaan. Jakauma on seuraavanlainen:

KUVIO 2. Kohderyhmien tavoittaminen

Vastauksien mukaan (kts. kuvio 2) kulttuuritarjonta tavoittaa parhaiten aikuisväestön 42 %, seuraavana lapset 26 % osuudella. Vaustaajista 18 % on sitä mieltä että nuorille suunnattua kulttuuritarjontaa on. Vanhusväestölle kulttuuritarjontaa on 14% mielestä.

Vastauslomakkeiden paperisten versioiden lähempi tarkastelu osoitti, että esimerkiksi nuorten vastaajien mielestä pääsääntöisesti kulttuuritarjontaa oli aikuisille ja vanhuksille, mutta ei omalle ikäluokalleen. Varttuneemman väen mielestä taas kulttuuritarjontaa on lapsille ja aikuisille. Tässä kysymyksessä täytyy muistaa myös aiemmin todettu seikka, että jokainen käsittää kulttuurin eri tavalla. Vastaukset riippuvat siis siitä, mitä kukakin vastaaja laskee mukaan käsitteeseensä kulttuuri.

4.3 Kulttuuritarjonnan tapahtumapaikkoja

Tohmajärvellä kulttuurista pääsee nauttimaan useassakin paikassa. Kysymyksessä 2.

”missä seuraavista paikoista olet käynyt katsomassa näyttelyitä tms.?”

vastausvaihtoehtoina oli neljä eri paikkaa: kirjasto, virastotalo, Kaivo, Taitotalo.

Lisäksi oli mahdollista lisätä omin sanoin jokin muu paikka.

KUVIO 3. Kulttuurin tapahtumapaikoissa käynti

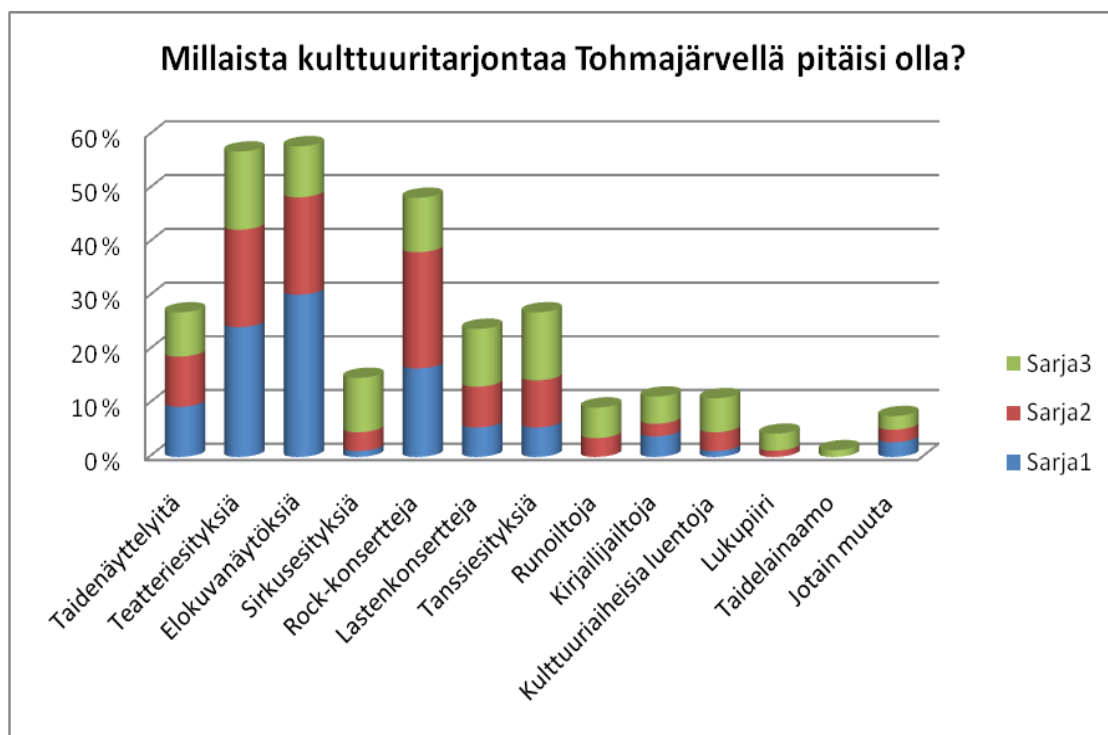
Kirjasto on näyttelyssä kävijöiden ykkönen. Se selittynee osaksi myös sillä, että kirjastossa käydään muutenkin ja samalla, kirjojen etsimisen lomassa tulee mahdollisesti katsottua ajoittain vaihtuva näyttely. Tasaisesti seuraavina tulevat muut luetellut paikat (kts. kuvio 3). Muita ilmitulleita näyttelypaikkoja olivat

- Kassan Baari Tikkalassa,
- Värtsilän kesäteatteri,
- liikuntahalli (esim. koiranäyttelyt),
- Tikkalan koulu,
- Tikkalan seurojentalo,
- Onnela Onkamossa (lähes ympärivuotinen Puun Sielu –näyttely),
- Nymanin talo ja museoalue,
- Raili Näätäsen pajupiha -näyttely (jokakesäinen, yksityispihalla)
- Kaurilan kylätalo.

- Koulukeskus
- Saarion voimalaitos
- Tuija Ohvanaisen savipaja (galleria)
- Järventauksen seurapirtti
- Sinilintu Värtsilässä

4.4 Tapahtumatarjonta ja tapahtumien paikat

Kysymys 3 käsitteli tohmajärveläisten toiveita kulttuuritarjonnan suhteen, eli minkälaisia tapahtumia paikkakunnalle halutaan. Kysymykseen sai valita vastaukseksi kolme mieluisinta vaihtoehtoa niin, että numero 1 oli mieluisin, 2 seuraavaksi mieluisin ja numero 3 tietenkin seuraava. Vastaukset on esitetty kuvassa niin, että ”sarja 1” sinisellä värillä edustaa mieluisinta vaihtoehtoa, eli numeroa 1. Punaisella merkitty ”sarja 2” on toiseksi mieluisin vaihtoehto, ja vihreä ”sarja 3” kolmanneksi mieluisin vaihtoehto. Kokonaisuudessa kukin pylväs kuvaa tapahtuman mieluisuutta kaiken kaikkiaan. Eri sarjojen vastausmäärät vaihtelevat, sarjaan 1 vastauksia oli kaikkiaan 182, sarjaan 2 vastauksia 171 ja sarjaan 3 vastauksia 158.

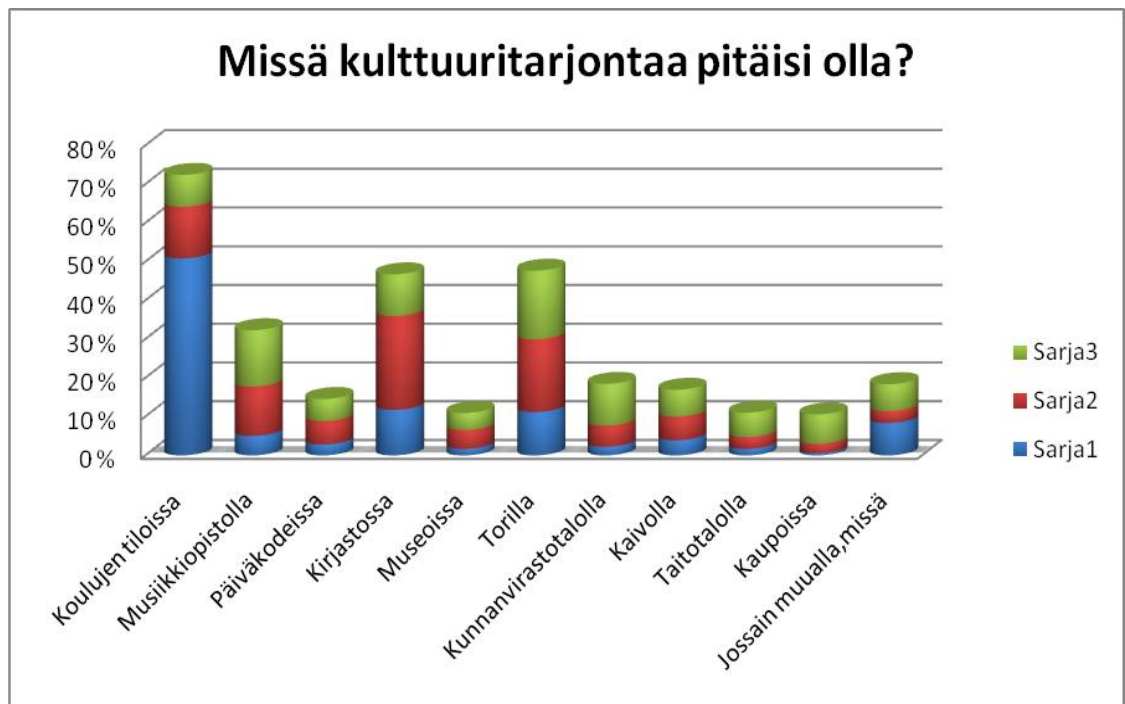
KUVIO 4. Tohmajärveläisten toiveita tapahtumista

Kuviosta (kts. kuvio 4) näkee selkeästi, että kolme ylivoimaisesti toivotuinta palvelua tai tapahtumaa ovat elokuvanäytökset, teatteriesitykset ja rock –konsertit. Kolme seuraavaa ovat tanssiesitykset, taidenäyttelyt ja lastenkonsertit. Paperisia vastauslomakkeita tarkastellessa esille tuli myös, että erityisesti nuorten vastaajien toiveissa ovat selkeästi elokuvanäytökset ja yleisesti musiikkiin liittyvä tapahtuma. Vanhempi väestö taas listaa toiveisiinsa ennen muita teatteriesityksiä, tanssiesityksiä ja runoiltoja. Kokonaisuudessaan kuitenkin elokuvat ovat suosituin vaihtoehto joka ikäluokassa, jos luokittelua mieluisuusjärjestyksestä 1-3 ei oteta huomioon. Jotain muuta –vaihtoehdon avoin vastausmahdollisuus toi esille seuraavia toiveita:

- kulttuurimatkoja muille paikkakunnille
- kamarikonsertteja, klassisen musiikin konsertteja, kirkkokonsertteja, musikaaleja
- tanssitapahtumia
- tohmajärveläisten tekijöiden näyttelyitä ja avoimia ovia
- toritapahtumia
- kesäteatteria

Tohmajärvellä toimii hyvin aktiivinen kesäteatteri ja myös ympäristökunnissa kesäteatterin harrastaminen sekä katsojana että näyttelijänä on aktiivista. Tässä yhteydessä katsoisin, että kesäteatterin toivominen voisi mahdollisesti tarkoittaa myös vierailevien kesäteattereiden käyntiä paikkakunnalla.

Kysymyksessä 4 kartoitettiin paikkatoiveita kulttuuritapahtumien suhteen. Vastausvaihtoehtoina olivat yleisemmät kulttuuritapahtumien järjestämispaikat Tohmajärvellä, lisäksi oli mahdollisuus vastata omin sanoin. Myös tässä kohtaa vastaajia pyydettiin valitsemaan kolme mieluisinta paikkaa asteikolla 1-3, samoin perustein kuin edellisessäkin kysymyksessä; ”Sarja 1” sinisellä värillä edustaa mieluisinta vaihtoehtoa, eli numeroa 1. Punaisella merkitty ”sarja 2” on toiseksi mieluisin vaihtoehto, ja vihreä ”sarja 3” kolmanneksi mieluisin vaihtoehto. Tässäkin kohtaa eri sarjojen vastausmäärät vaihtelevat. Sarjaan 1 vastauksia oli kaikkiaan 179, sarjaan 2 vastauksia 165 ja sarjaan 3 vastauksia 158.

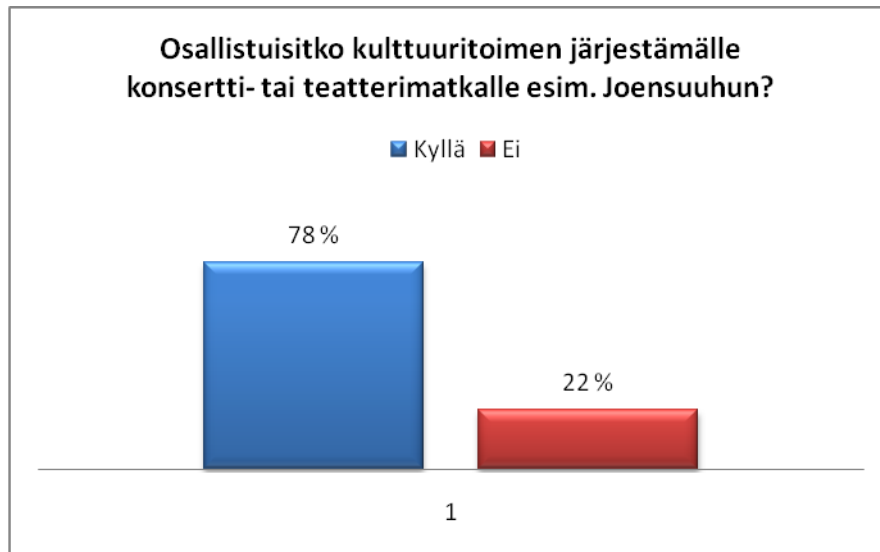
KUVIO 5. Tohmajärveläisten toiveet tapahtumapaikoista

Tässäkin kuviossa (kts. kuvio 5) paikan suhteen näkyy selkeästi, että kokonaisuudessaan koulujen tilat ovat kulttuuritapahtumien suosituin vaihtoehto. Toisena tulevat tasaisesti tori ja kirjasto. Avoin vaihtoehto ”jossain muualla” tuotti seuraavia ehdotuksia:

- Liikuntahallilla
- Ulkotiloissa, puistossa
- Kesäteatterilla
- Kaurilan kylätalolla
- Nymanin talolla
- Kylien seurojentaloilla
- Kirkossa, seurakuntatalolla
- Ravintoloissa, esim. Kotipirtissä
- Pysäkillä
- Tekijöiden omissa tiloissa

4.5 Kulttuurimatkalta osallistuminen

Kyselyssä kysyttiin seuraavana ”osallistuisitko kulttuuritoimen järjestämälle konsertti- tai teatterimatkalle esim. Joensuuhun?”.

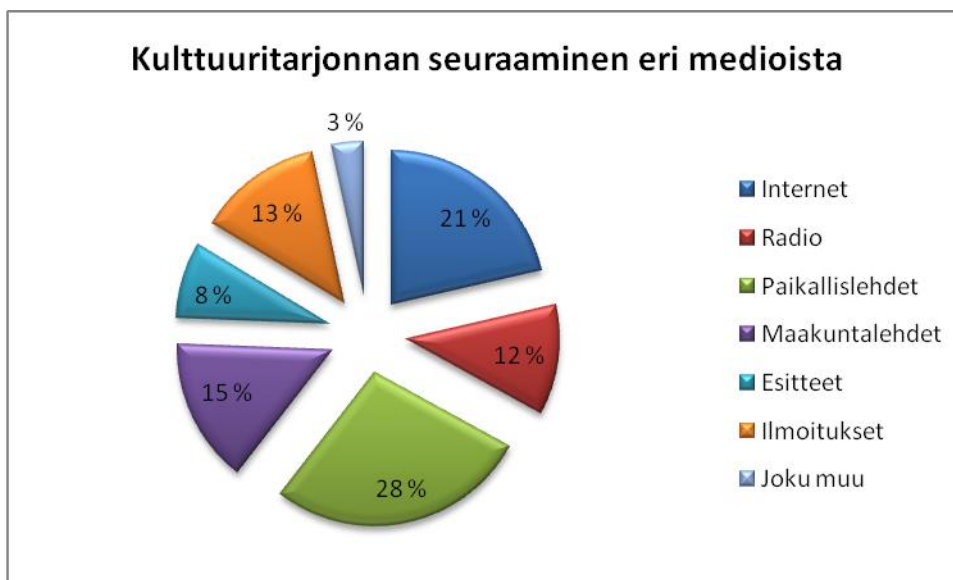

KUVIO 6. Matkalle osallistuminen

Selkeää enemmistöä (78 %) matkalle lähteminen kiinnostaa. Ne 22 % joita matka ei kiinnosta, kirjoittivat syiksi mm. että haluaa valita matkakumppaninsa itse ja matka Joensuuhun ei ole pitkä. Myös ajanpuute koettiin estävänä tekijänä osallistumiselle useammassakin vastauksessa (kts. kuvio 6). Jatkokysymys ”pitäisikö paluu olla saman illan aikana vai seuraavana päivänä?”, osoittaa että paluu samana iltana (79 %) on parempi vaihtoehto kuin paluu seuraavana päivänä (21 %).

4.6 Kulttuuritarjonnan seuraaminen

Kysymyksessä 7 ”minkä median välityksellä seuraat kulttuuritarjontaa?”, oli mahdollisuus valita useampivastaus vaihtoehto. Vastausmerkintöjä olikin kaikkiaan 537.

KUVIO 7. Kulttuuritarjonnan seuraaminen eri medioista

Seuratuin media ovat selkeästi lehdet. Kyselyn tuloksien mukaan enemmistö, 28 % seuraa paikallislehtien ja 15% maakuntalehtien kulttuuriuutisia. Toisena on Internet 21 % osuudella ja seuraavina ilmoitukset 13%, radio 12% ja esitteet 8%. Vaihtoehto ”joku muu” toi esille vielä erityisesti ”puskaradion” ja television (kts. kuvio 7).

Lisäksi kysyttiin kunnan kulttuuritapahtumien tiedon välittymisestä. Vastaajista 62% saa tietoa riittävästi, 38% ei. Kunnan tapahtumakalenteria seuraa 54% vastaajista ja 46% vastaavasti ei seuraa.

4.7 Kuntalaisten toiveita

Kulttuuritarjonta Tohmajärvellä – kyselyn viimeinen kohta oli avoin vastaus. Lopuksi sai kirjoittaa vapaasti omia toiveita. Tähänkin kohtaan vastauksia tuli mukava määrä, eikä joukossa suuremmin ollut epäasiallisuuksiakaan. Seuraavassa listattuna tohmajärveläisten toiveita. Mukana ovat kaikki kirjalliset toiveet, lukuun ottamatta epäasiallisuuksia. Toiveet on pyritty ryhmittelemään aihepiirin mukaan.

Musiikki, tanssi ja teatteri:

- Enemmän konsertteja Tohmajärvelle!
- Tohmajärvelle esiintymään Cheek

- Parempia tapahtumia. Esim. bänditapahtumia missä on suurempiakin bändejä kuin musiikkiopiston bändejä
- Musiikin harrastusryhmiä kaikenikäisille, ei olisi musiikkiopiston alainen
- Musiikkitapahtumia potsipäiville
- Laulua, musiikkia, tanssiesityksiä potsipäiville!
- Teatteria enemmän
- Teatteriesitykset ovat tärkeitä
- Lastenteatteriharrastuksen aloittaminen, lastenteatteri esityksiä
- Kesäisin voisi järjestää enemmän lavatansseja!
- Lavatanssi-iltoja kesäisin lisää
- Joensuun kaupunginorkesteri voisi vierailla konsertoimassa vaikka pienemmällä kokoonpanolla ainakin kerran kuukaudessa. Torilla tai puistossa voisi olla keväällä ja kesällä esim. ainakin perjantaisin ohjelmaa vaikka tunnin ajan. Esiintyjät voisivat olla pääosin paikallisia. Paikkakunnalla on paljon lahjakkuuksia. Samoin näin musiikkiopistossa opiskelevat lapset pääsisivät esiintymään ja saisivat näin arvokasta kokemusta.
- Elokuvia ja vierailevia teattereita
- Ruvetkaa esittämään elokuvia Maiju Lassila salissa. Kaupallinen toiminta ei pelaa, mutta vaikkapa elokuvakerhotoimintana.
- Teatteriretki mieluisaan näytelmään!
- Hengellistä kulttuuria ja taidetta, esim. gospelkonsertteja

Lapsiin ja nuoriin liittyvät kommentit:

- Enemmän tapahtumia nuorille
- Lisää aktiviteetteja nuorille!
- Nuorisolle enemmän tapahtumia, mieluiten kesällä, koska talvella osalla ihmisistä ei ole kyytiä tapahtumiin
- Nuorten ja lasten toiveita voitaisiin ottaa enemmän huomioon. Kulttuuritapahtumia voitaisiin järjestää nuorten toiveiden perusteella, ei sen mitä oletetaan nuorten haluavan.

- Nuorille enemmän tapahtumia ja retkiä. Matkoja konserttitapahtumiin
- Lapsille ja nuorille on liian vähän toimintaa. Voisi olla esim. leirejä ja kursseja joissa voisi itse osallistua kulttuurin luomiseen ja tuotokset esitettäisiin sitten yleisesti. Näitä pitäisi myös mainostaa!
- Erityisesti nuorisoon kohdentuvaa kulttuuritarjontaa olisi lisättävä. Tällä hetkellä itsestäni tarjonta on sananmukaisesti huonoa.
- Lapset ja nuoret tärkeä kulttuurin kohde sekä tarjonnassa että kuluksessa. Samalla myös sitä ohjausta eri kulttuuritoimintoihin. Että oppivat kuluttajiksi ja käyttäjiksi.
- Enemmän tapahtumia lapsille ja nuorille...
- Kaipaisin teatteri- ja muita esityksiä lapsille (ja nimenomaan lapsenmielisesti esitettynä) näin paikanpäälle, näin me isovanhemmatkin voisimme osallistua lastenlapsiemme kanssa ja lapsiperheillekin matka olisi lyhyt. Joensuuhun on iltaesityksiin hankala töiden jälkeen ehtiä ja pitkän matkan päästä lähtiessä reissu menee lapsille liian myöhäiseksi. Esim. musiikkiopiston järjestämä Joensuun kaupunginorkesterin kanssa toteutettu Satu Sopasen lauluilta oli antoisa niin lapsille kuin aikuisillekin. Lisäksi toivoisin nuorisolle myös ohjelmaa, koska se tarjonta on täällä kovin vähäistä. Myös vanhukset tulisi muistaa, he eivät jaksakaan lähteä pitkän matkan päähän, me nuoremmat kyllä vielä tarvittaessa päästään.
- Lisää lapsille sopivaa tarjontaa, teatteri, nukketheateri, konsertti, taidenäyttelyt
- Kulttuuritarjontaa nuorille ja lapsille. Pötsipäivät ja kunnan itsenäisyysjuhla ei nuoria kiinnosta.

Kulttuurimatkailuun liittyvät kommentit:

- Kulttuuritoimen tulisi järjestää vuosittain 1-3 linja-automatkaa esim. Punkaharjun Retrettiin ja Helsingin teattereihin ja Ateneumiin. Eläkeläiset kaipaavat tällaisia matkoja, jotka tietysti jokainen lähtijä itse maksaisi. Vain järjestäjää tarvitaan.
- Kulttuuritoimen järjestämiä matkoja lähikaupunkien teattereihin.
- Teatteri/kylpylämatkoja koko perheelle.

- Taidematkoja (kuvataide, tanssitaide, teatteritaide, elokuvataide jne.) ei vain Joensuuhun vaan esim. Savonlinnaan, Varkauteen, Kuopioon, Salmelaan jne.
- Oopperamatkoja, teatterimatkoja

Yleisiä kommentteja ja kritiikkiä kulttuuritoiminnasta:

- Tohmajärvelle lisää elämää!
- No enemmän tapahtumia voitaisiin järjestää täällä Tohmajärvellä. Vaikka tää on pieni paikka, täällä on paljon ihmisiä!
- Enemmän toimintaa
- Lisää urheilutapahtumia
- Talviseen aikaan kyllä kaipaa virkistystä. Muuten täällä kuihtuu ja kuolee. Kyllä TV – ohjelmille vastapainoksi kaipaa jotain kulttuuri-tarjontaa.
- Pitkän matkan ja ikäni vuoksi osallistumiseni viime vuosina eri tilaisuuksiin on ollut rajoitettua. Yhden tunnin esityksiin tuskin viitsii lähteä, kun matkaa tulee edestakaisin jo 50 km. Runoesityksiin voisin osallistua, samoin kirjailijavierailuihin. Kunta ei näytä noteeraavan oman kunnan kirjailijoita ollenkaan.
- Pitäisi löytää uusia keinoja informointiin. Nuoret eivät lue lehtiä, jolloin tieto jää niitä kautta saamatta. Jotain uutta ja erikoista olisi kiva jos nuorille aikuisille tarjottaisiin.
- Kuollut kulttuuripitäjä, missä vika?
- Pitemmille kohteille Tohmajärvelläkin tarvitsisi yhteiskyytiä autottomille Kemiestäkin. Esim. Puunsieluun.
- Aktivoivaa toimintaa/tapahtumia Tohmajärvelle!
- Talvella täällä ei ole mitään, esim. elokuvat olis mukava ja teatteri-esitykset esim. kouluilla niin kuin ennenkin. Onko pakko kuulua johonkin yhdistykseen että pääsee mukaan esim. teatteriin. Esim. sydänyhdistys tekee retken jne.
- Perheille ohjattuja luonto-, marjastus jne. retkiä Jänisjoelle esimerkiksi.

- Kiinnittää huomiota maahanmuuttaja taustoihin. Lisätä lasten ja nuorten yhteenkuuluvuuden tunnetta järjestämällä yhteisiä kulttuuritapahtumia
- Kokemuksia: järjestetyissä konserteissa on aika vähän porukkaa, opilaiden vanhempia ym. Runot ei kiinnosta tai pitäisi olla nimekäs esiintyjä. Ylipäättään tohmajärveläiset ovat liian passiivisia ns. korkeakulttuurin perään. Kirjasto tulisi saada mälle eli sinne missä ovat ihmiset tai ainakin lehtilukusali esim. Kaivon tiloihin.

5 TOHMAJÄRVEN KUNNAN KULTTUURIPALVELUJEN KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Kehittämisehdotukset pohjautuvat ennen kaikkea kyselyn tuloksiin, mutta myös teoriaan, sekä omaan näkemykseeni näiden pohjalta sekä kuntalaisena että kulttuurialan asiantuntijana. Pyrin olemaan realistinen. Onhan selvää, että esimerkiksi taloudenkin puitteissa ihan kaikkea ei voi toteuttaa mitä haluaisi. Pyrin kuitenkin tässäkin osassa jättämään rahahuolet muille, koska olen itse sitä mieltä, että ilman rahallista rahaakin saa jo paljon aikaiseksi. Tarvitaan kylläkin aimo annos mielikuvitusta ja hyviä yhteistyöverkostoja.

5.1 Yleisesti kunnan kulttuuripalveluista

Tohmajärven kunnan kulttuuripalvelujen suurin kehittämisen paikka lienee tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämisen määrässä sekä niiden kattavuudessa eri ikäluokille. Vuonna 2009 kunta oli mukana järjestämässä viittä (5) tapahtumaa; 27.4. Veteraanijuhla, 1.5. Vappusoitto, 26.–28.6. Potsipäivät, 30.8. Suomi marssii rajalta rajalle ja 6.12. Itsenäisyyspäivän juhla (Mäenpää 2010). Kyselyn tulosten perusteella on selkeää, että nämä tapahtumat eivät riitä kuntalaisille, vaikka pääsääntöisesti onkin tiedossa, että kaikki em. vakiintuneet tapahtumat, lukuun ottamatta 30.8. Suomi marssii rajalta rajalle – tapahtumaa, ovat paljon odotettuja tapahtumia. Kaikki edellä mainitut tapahtumat kunta järjestää yhdessä jonkin järjestön tai muun yhteisön kanssa. Eräs

selkeä toive kyselyyn vastanneilta oli kulttuuritoiminnan yleinen aktivoituminen. Tapahtumia on liian vähän.

Mielestäni kunnassa voitaisiin harkita osallistumista kulttuurihankkeisiin. Esimerkiksi opetus- ja kulttuuriministeriöllä on vuosittain erilaisia kulttuurihankkeita, joissa hakijana voi olla myös kunta. Tällä hetkellä, lokakuussa 2010 meneillään on haku kuntien kulttuuritoiminnan kehittämis- ja kokeilutoimintaan ja erityistehtäviin – avustuksesta. Avustuksen tarkoituksena on lisätä ja monipuolistaa taide- ja kulttuuripalveluiden saatavuutta ja saatavuutta koko maassa. Hankkeen tavoite liittyy kulttien kulttuuripalvelujen kehittämiseen, jossa otetaan huomioon myös paikalliset ja alueelliset muut toimijat. (ELY – keskus 2010)

Myös Leader -hankkeessa hakijana voi olla kunta. Keski-Karjalassa hankerahoituksista päättää Keski-Karjalan Jetina ry, joka myös opastaa ja neuvoo hankehakemuksen tekemisessä. Jetinan Internet – sivujen mukaan on eduksi, jos hanke edistää esimerkiksi paikallisuutta, nuorten aktivointia tai verkostoitumista. Jetina rahoittaa yleisiä maaseudun kehittämishankkeita, joiden haku on jatkuva. Hankerahoituksesta päättää Jetinan hallitus. (Keski-Karjalan Jetina ry, 2010).

5.2 Kolmannen sektorin käyttö

Tohmajärvellä on vahva kolmannen sektorin edustus. Eri järjestöjä ja yhteisöjä löytyy kunnan alueelta laidasta laitaan lukuisa määrä. Yhteistyötä kunnan ja näiden kolmannen sektorin toimijoiden välillä onkin jo olemassa mm. aikaisemmin mainittujen tapahtumien puitteissa, mutta mielestäni voisi ajatella laajempaa yhteistyötä useamman, kulttuuriasioista kiinnostuneiden järjestöjen tai muiden tahojen kanssa. Järjestöistä kun kuitenkin löytyy osaamista ja intoa tapahtumien järjestämiseksi, usein vain tarvitaan pieni tönäisy tai kannustus eteenpäin. Pieni rahallinen apukaan ei varmasti olisi pahitteeksi, mutta enemmän tarvetta on esimerkiksi tilojen ja tilaisuuksien järjestämiselle. Konkreettisena toimenä voisi aluksi järjestää esimerkiksi kunnan ja kolmannen sektorin edustajien yhteisiä yhteistyömietintöjä. Tavoitteena se, että järjestösektori tietäisi, missä asioissa kunta voi tapahtumien järjestämisessä auttaa ja toisaalta se, että kunta kulttuuritoimijana olisi tietoinen järjestöjen valmiuksista ja halusta järjestää tapahtumia, olivat ne sitten kylän kesäpäiviä tai kulttuuriin liittyviä retkiä.

5.3 Paikallisuus

Kyselyssä tuli esille vastaajien toive nostaa paikallisia kulttuurin tekijöitä esille. Kunnassa on taiteilijoita, kirjailijoita ja käsityöläisiä laidasta laitaan ja esimerkiksi Pospäivien aikaan näiden tekijöiden ”avoimet ovet” ja myyntinäyttelyt ovat suosittuja käyntikohteita.

Tohmajärven kirjastolla on lähes jatkuvasti jokin näyttely esillä. Paikka on sikäli hyvä, että se tavoittaa sellaisiakin ihmisiä, jotka eivät muuten taiteeseen liittyvään näyttelyyn välttämättä lähde. Näyttelytilanakin kirjasto on hyvä, vaikkakin hieman tilarajoitteinen, eli kovin suurta näyttelyä tiloihin ei mahdu. Paikallisten taiteilijoiden teoksia edelleen näytteille kirjastoon. Myös virastotalo ja esimerkiksi Kaivo ja Taitotalo sopivat Tohmajärven keskustan alueella hyvin näyttelytiloiksi. Tohmajärvellä on useita kirjailijoita ja runoilijoita, jotka varmasti mielellään tulisivat esimerkiksi kirjallisuusiltoihin keskustelemaan tuotannostaan. Tähänkin tarkoitukseen mielestäni Kaivon tilat sopisivat hyvin, sillä sen sijainti on kylällä keskeisellä paikalla.

Kiertoajelu paikallisten taitajien ateljeissa ja pajoissa voisi olla mukava tapahtuma. Monet näistä paikoista, esimerkiksi Onnela ja Tuija Ohvanaisen savipaja sijaitsevat ”syrjäkylällä”, matkojen päässä. Tikkalan Kassan Baariakaan moni ei ole nähnyt, vaikka siitä paljon puhutaan. Mukaan voisi liittää halun mukaan muitakin matkan varrella olevia kulttuurikohteita, kuten esimerkiksi Petravaaran tsasounan, Kaurilan koulumuseon ja Jouhkolan Hovin. Tällainen tapahtuma perustelisi paikkansa nimenomaan paikallisuuden tukemisella, ja sillä, että kaikki eivät omista autoa eikä heillä ole muutaakaan kyytiä lähteä ajelemaan ”ettään perille”. Moni ei myöskään ole vain saanut aikaiseksi lähteä katsomaan itsekseen kyseisiä kohteita. Vastaavaa ajelua on aikoinaan järjestettykin, mutta siitä on jo kauan aikaa. Siksi varmaan sen perään haikaillaankin.

Paikallisia taitajia voisi kannustaa enemmän, esimerkiksi tuomalla heitä esille erilaisissa kunnan tilaisuuksissa. Soittajia, laulajia ja muita esiintyjäryhmiä löytyy. Kannataisi koota toimivista ryhmistä ja yksittäisistä esiintyjistä lista (mikäli sellaista ei vielä ole), josta olisi helppo etsiä sopivia esiintyjä eri tapahtumiin.

5.4 Kulttuuritapahtumat

Kyselyn tulosten mukaan ylivoimaisesti kolme eniten toivottua toimintamuotoa olivat elokuvat, teatteri ja yleensä musiikkiin liittyvä toiminta. Tohmajärveltä Kiteelle, lämpään elokuvateatteriin on matkaa n. 25 kilometriä. Matka ei siis ole pitkä, mutta kuitenkin ilmeinen este. Tohmajärvellä on hyvä auditorio, Maiju Lassila -sali, joka soveltuu hyvin myös elokuvanäytäntöihin. Elokuvanäytökset voisivat olla toimiva juttu, mutta järjestämisen muoto pitäisi kannattavuuden kannalta kuitenkin miettiä. Yhteistyö Kiteen elokuvateatterin kanssa olisi harkinnanarvoinen asia. Myös yhteiskyyditystä esim. kerran kuukaudessa Kiteelle elokuvaan voisi mielestäni harkita.

Tohmajärvellä ja ympäristökunnissa kesäteatteritoiminta on hyvin aktiivista. Käsitykseni mukaan tohmajärveläiset ovat myös hyvin aktiivisia katsojia. Kesällä tarjontaa riittää, mutta talvella kesäteatterit harjoittelevat seuraavaa kautta varten. Jonkin teatterin, tanssiteatterin tai tanssiryhmän vierailu parikin kertaa talvessa varmasti vetäisi väkeä. Paikastakaan vierailu tuskin olisi kiinni, sillä koulukeskus tarjoaa hyvät uudet tilat tätäkin tarkoitusta varten. Eikä rahastakaan, koska tämänkaltaiset tapahtumat yleensä maksavat itse itsensä.

Kyselyn tulosten mukaan myös retket tai matkat lähikaupunkien teattereihin kiinnostavat ihmisiä ja niitä odotetaan taas monen vuoden jälkeen. Joensuu, Savonlinna, Kuopio, Varkaus, Imatra ja Mikkeli esimerkiksi eivät ole kuin päivämatkan takana. Täytyy muistaa sekin, että ihmiset eivät odota ilmaisia retkiä, he ovat valmiita maksamaan tarvittavista palveluista, kunhan on joku joka retken järjestää. On paljon ihmisiä, joille on kynnys osallistua jonkin yhdistyksen retkelle, jos ei ole yhdistyksen jäsen.

Konsertteja Tohmajärvellä on hyvin harvakseltaan. Sekin näkyy kyselyn tuloksista. Musiikkia toivotaan rockista klassiseen ja hengelliseen. Edelleen, koulukeskuksesta löytyvät hyvät tilat tapahtumien järjestämiseen. Kyydityksen järjestäminen esim. Joensuun Areenan tai Karelia – salin konsertteihin voisi paikata hieman tätä rakoa.

Yleensäkin, tapahtumaa järjestettäessä on aina olemassa riskejä, pienillä paikkakunnilla varsinkin. Tapahtuma voi olla vaikka kuinka hyvä, mutta jos esimerkiksi aika ja

paikka ovat väärä, on osallistujia vain kourallinen. Tohmajärvellä rehunteko-, heinänteke- ja iltalypsy aika ovat esimerkiksi tällaisia aikoja, jotka ainakin toisinaan voisi ottaa huomioon. Riskejäkin on kuitenkin otettava. Kunnan kulttuuritoiminnan tarkoituksena ei ole olla voittoa tavoittelevaa toimintaa rahallisesti. Voittoa on tarkoitus tavoitella kulttuurielämysten tarjoamisessa kuntalaisille.

On tiedossa, että Tohmajärvellä etäisyydet tapahtumapaikkoihin voivat kasvaa hyvinkin suuriksi. Varsinkin vanhemman väestön kohdalla kyytiongelmia on usein ilmeinen. Esimerkiksi Kansallisen Veteraanipäivän juhlaan, (vuosittain 27.4.) on toisinaan järjestetty kyyditys. Tarvittaessa jopa kotiovelta. Jo eleenä tämä on mielestäni upea. Vastaavanlaista järjestelyä voisi joskus miettiä esimerkiksi Potsipäivien yhteydessä. Kyyditys ei tarvitsisi merkitä linja-autoa, vaan vaikkapa muunlaista kimppakyyti – järjestelyä esim. yhteistyössä kylätoimikuntien kanssa. Tarvitaan vain joku organisoimaan asiaa, niin uskon että asia järjestyy. Muistutuksena vielä tässä, että myös maakuntaliitto on huomionut kulttuuristrategiassaan pitkien matkojen tuomien haittojen poistamisen yhteysverkkojen luomisella ja logistiikan kehittämisellä (Kulttuuri Pohjois-Karjalan aluekehityksessä, strategiset valinnat 2007–2013, 19). Kyyditysjärjestelyihin voisi varmaankin hakea myös rahallista tukea.

Joitakin tapahtumia voisi puolestaan viedä kunnan puolesta kylien seurantalaille, joita paikkakunnalla on monta. Silloin Tohmajärven keskustasta voisi kulkea yhteiskyyti syrjemmän kolkkan suuntaan.

5.5 Tiedottaminen

Tohmajärveläiset seuraavat kulttuuritarjontaa pääasiassa paikallis- ja maakuntalehdistä ja Internetistä. Sanomalehdet tavoittavat hyvin ne, jotka niitä lukevat. Tiedottamisessa pitäisi mielestäni ottaa Internet tehokkaampaan käyttöön. Kunnalla on hyvät www – sivut, jossa jo etusivulla näkyy tulevia tapahtumia. Nykyisin kuitenkin pelkät nettisivut eivät riitä. Tapahtumakalenteriakin seuraa kyselyyn vastanneista vain noin puolet, mutta moni ei välttämättä edes tiedä että tapahtumakalenteri löytyy kunnan Internet – sivuilta, eikä ole paperinen versio.

Kunnalla on oma sivustonsa myös Facebookissa, mutta se ei ole aktiivinen. Olen itse joutunut huomaamaan, että Facebook on muutakin kuin naamakirja ja juorukanava. Se on tiedotuskanavanakin hyvä, nopea ja kattava. Kulttuuritapahtumienkin tiedottamisen suhteen yhteisömedia yleensäkin on nopea, helppo, ja halpa, tavoittaa usean ihmisen kerralla, ja lisäksi omalle sivulle saapunut viesti vaikuttaa henkilökohtaiselta. Tohmajärven nuorisotoimi esimerkiksi käyttää tiedottamisessa Facebookia, ja sivustoa hie-
man seuranneena se näyttää toimivan hyvin. Muita tämänkaltaisia nettiyhteisöjä ovat Myspace ja Twitter. Kannustan kokeilemaan.

Kulttuuritapahtumien suhteen voisi tiedotuskanavana toimia myös sähköposti. Sähköpostilistat on helppo kerätä esimerkiksi jo toimivilta paikkakunnan kulttuuritahoilta, kuten eri järjestöiltä ja yhteisöiltä, unohtamatta kouluja. Lisäksi postituslistoihin voisi kerätä myös yksityisten henkilöiden osoitteita, jotka ovat kiinnostuneita kulttuuriasioista ja halukkaita liittymään postituslistalle.

5.6 Lasten ja nuorten tapahtumat

Kyselyn tulosten perusteella lasten ja nuorten tapahtumia on toivottu paljon. Tohmajärvellä esimerkiksi eri kerhot ja seurat järjestävät jäsenilleen erilaisia tempauksia. Tässä on yksi lisäsy aktivoida yhteistyötä kolmannen sektorin suuntaan, sillä uskon että moni tällainen tempaus, oli se sitten metsäretki, puuhapäivä tai lastenteatteri-esitys, voisi pienen avun, - jonka ei välttämättä tarvitse olla rahallinen, kannustamana avata oven muillekin potentiaalisille osallistujille. Samalla hyötyisi myös järjestävä kolmannen sektorin taho, joka saisi samalla tuotua omaa tekemistään esille ja mahdollisia uusia kerholaisia tai jäseniä joukkoonsa mukaan. Kulttuurin yhtenä tarkoituksenahan on yhteinen hyvä.

Yhteistyö Tohmajärven nuorisotoimen, liikuntatoimen ja kulttuuritoimen välillä voisi myös tuottaa uusia ideoita nimenomaan tempausten tapahtumien muodossa. Tapahtumien idea ei tarvitse olla pilviä hipova, sillä yleensä ihmiset osallistuvat herkemmin sellaiseen tapahtumaan tai tempaukseen, jonne on helppo mennä ja johon osallistumiskynnys on matala. Kyseessä voisi olla vaikka seikkailuretki vanhan apteekkarin talossa (=opastettu kierros Nymanin talossa lapsille) tai liikunnallinen iltapäivä liikun-

tahallilla ja sen ympäristössä. Mukavat tapahtumat eivät aina tarvitse toteutuakseen rahallista rahaa, vaan usein selvittää henkilöstöresursseilla, hyvällä järjestelyllä ja hyvillä ideoilla.

5.7 Toimintasuunnitelma tai kulttuuristrategia

Tohmajärven kunnan kulttuuritoiminnan kannalta ensi alkuun jonkinlainen, vaikka yhden vuoden toimintasuunnitelma olisi hyvin tarpeellinen. Suunnitelma olisi visio tulevan vuoden tapahtumista suhteutettuna budjettiin. Toimintasuunnitelmaan voisi hyvin liittää mukaan myös yhteistyömietinnöt eri tahojen kanssa. Ennen seuraavaa valtuustokautta, nyt olisi hyvä aika valmistella kulttuuristrategiaa, vaikkapa yhteistyössä kolmannen sektorin kulttuuritoimijoiden kanssa.

Toimintasuunnitelman tekemisen perustelen sillä, että jo liian kauan aikaa Tohmajärven kunnan kulttuuritoiminnat ovat olleet nukuksissa, ja olisi jo korkea aika alkaa hoitamaan ja kastelemaan sitä kulttuurin kukkaa. Elävää kulttuuria todellakin kaivataan Tohmajärvellä. Toimintasuunnitelma olisi jo jonkinlainen julkilausuma kulttuurin elävöittämisen puolesta. Kunnalla on kuitenkin operatiivinen vastuu kulttuurin alueesta ja nykyiseen heikkoon tilanteeseen on löydettävä ratkaisuja. Toisinaan yksikin aktiivinen henkilö riittää rikastuttamaan kunnan kulttuuritoimintaa.

6 LOPUKSI

Monessa asiassa olen joutunut huomaamaan, kuinka kaikki liittyy kaikkeen. Niin tässäkin opinnäytetyössäni. Opinnäytetyön prosessi on ollut kohdallani pitkä, eikä aina niinkään ruusuinen, mutta sitäkin antoisampi.

Olen harrastanut ja tehnyt työtäkin kulttuurin alalla monta vuotta. Tämän työn puitteissa teorian pohtiminen ja käytännön työn miettiminen ovat olleet hyvin valaisevia kokemuksia, kuten myös opiskelemisen aika. Olen aina tiennyt esimerkiksi yhteistyön vaikutuksen, mutta sen vaikutus on mielestäni suurempi, kuin moni osaa aavistaakaan. Yhteistyön voimasta ei turhaan puhuta. Myöskään kulttuurin ja kulttuuriharrastusten

vaikutusta ihmisiin ja alueisiin ei mielestäni pidä väheksyä. Pelkällä työnteolla ei elä. Valtionosuuksia jaettaessa toivon, että kulttuuriin kohdennetut määrärahat kohdennettaisiin kulttuuriin ja kulttuuritapahtumiin, koska kulttuuri elävöittää ja virkistää kunnan arkea.

Kyselyn tulokset eivät itseäni henkilökohtaisesti yllättäneet. Täytyy todellakin olla aktiivinen kuntalainen seuratakseen kunnan kulttuuritapahtumia, niitä muutamia joita tällä hetkellä on. Kuntalaisten onneksi paikkakunnalla on vahva järjestöverkosto, mutta valitettavasti on niin, että kaikkia eivät järjestöjenkään tapahtumat välttämättä saa liikkeelle. Kunta toimijana on kuitenkin neutraalimpi kuin järjestö, oli järjestön tausta sitten mikä tahansa. Lisäksi kunnan kulttuuripalveluja tarvitaan pienessäkin kunnassa. Tätä tarvetta kattamaan ei kuitenkaan riitä kirjasto, kansalaisopisto ja musiikkiopisto.

Opinnäytetyöni suhteen toivoisin, että sillä olisi jalostusarvoa Tohmajärven kunnan kulttuuripalveluiden kehittämiseksi. Eräs kyselyyn vastannut nuori kirjoitti mielestäni unohtumattomasti ja hyvin kiteytetysti ”vaikka tää on pieni paikka, täällä on paljon ihmisiä!”. Selvä viesti kunnan päättäjille ja kulttuurista vastaaville on, että kulttuuria todellakin kaivataan ja tarvitaan Tohmajärvellä. Kulttuurilla on yleensäkin hyvin positiivinen vaikutus ihmisiin, oli sitten kyse teatterista, taidenäyttelystä tai urheilukilpailusta. Kulttuuri avaa ovia ihmisissä ja auttaa sosiaalisten kontaktien luomisessa.

LÄHTEET

Alasuutari, Pertti 1996. Kulttuurintutkimus ja kulturalismi. Teoksessa Kulttuurintutkimus. Johdanto. Toimittaneet Jari Kupiainen ja Erkki Sevänen. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Jyväskylä: Gummerus.

ELY –keskus 2010. WWW –julkaisu. <http://www.ely-keskus.fi/fi/ELYkeskukset/pohjoiskarjalanely/Osaaminenjakulttuuri/Sivut/default.aspx>
Päivitetty 17.9.2010. Luettu 4.10.2010

Heiskanen, Ilkka 2005. Kulttuurin kolmannen sektorin muuttuva rooli. Teoksessa Taiteen ja kulttuurin rahoitus ja ohjaus: kipupisteet ja kehitysvaihtoehdot. Heiskanen, Ilkka, Ahonen, Pertti & Oulasvirta, Lasse. Cuporen julkaisuja 6. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 1997. Tutki ja kirjoita. 13., osin uudistettu painos 2007. Keuruu : Otava.

Häyrynen, Simo 2006. Suomalaisen yhteiskunnan kulttuuripolitiikka. Jyväskylä: Kopyjyvä Oy.

Jokinen, Kimmo & Saaristo, Kimmo 2006. Suomalainen yhteiskunta. 2. uudistettu painos. Helsinki: WSOY.

Juvonen, Jaana 1990. Vanhan Tohmajärven historia. Tohmajärven kunta, Tohmajärvi-seura, Tohmajärven seurakunta. Pieksämäki: Raamattutalo

Kainulainen, Kimmo 2004. Elämyksistä elinkeinoja. Seinäjoki: Helsingin Yliopisto.

Kainulainen, Kimmo 2005. Kunta ja kulttuurin talous. Tulkintoja kulttuuripääoman ja festivaalien aluetaloudellisista merkityksistä. Väitöskirja. PDFdokumentti.
<http://acta.uta.fi/pdf/951-44-6439-7.pdf>

Päivitetty 14.11.2005. Luettu 15.2.2010

Keski-Karjalan Jetina ry 2010. <http://jetina.blogit.fi/>

Ei päivitystietoja. Luettu 24.9.2010

Kinnunen, Jani 2006. Kunnallinen kulttuuritoimi Itä-Suomen läänissä. Itä-Suomen lääninhallituksen julkaisuja 124. PDFdokumentti.

www.laanhallitus.fi

Päivitetty 24.11.2006. Luettu 15.3.2010

Knuuttila, Seppo 1996. Kaiken kattava kulttuuri? Teoksessa Kulttuurintutkimus. Johdanto. Toimittaneet Kupiainen, Jari ja Sevänen, Erkki. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Jyväskylä: Gummerus.

Kukkasmäki, Timo 2004. Kulttuuritoiminnan käsikirja. Suomi: OyUNIpress Ab.

Kulttuuristrategia – esite. Tulevaisuuden tutkimuskeskus. Turun kauppakorkeakoulu. PDFdokumentti.

<http://www.tse.fi/FI/yksikot/erillislaitokset/tutu/Documents/esitteet/kulttuuristrategia.pdf>

Päivitetty 28.9.2007. Luettu 2.9.2010

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 3.8.1992/728. WWW -dokumentti

<http://www.finlex.fi>

Ei päivitystietoja. Luettu 12.6.2010

Linkola, Riitta 2009. Kulttuuristrategia Liperin varsinaisen kulttuuritoimen palvelusuunnittelun tukena. Opinnäytetyö. Mikkelin Ammattikorkeakoulu. PDFdokumentti.

<https://ap.mikkeliyamk.fi/e-opinnayte/opinn2009A4133.pdf>

Päivitetty 6.5.2009. Luettu 12.3.2010

Louekari, Sami 2009. Satakunta esitettynä maisemana. Artikkeliteoksessa Kulttuurituotanto. Toimittaneet Maarit Grahn ja Maunu Häyrynen. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Helsinki: Hakapaino.

Mäenpää, Liisa 2010. Sähköpostikeskustelu 11.5.2010

Möttönen, Sakari & Niemelä, Jorma 2005. Kunta ja Kolmas sektori. Keuruu: Otava.

Petrisalo, Katriina 2009. Alueellisuuden uudelleenmarkkinointia matkailussa. Teoksessa Kulttuurituotanto. Toimittaneet Grahn, Maarit ja Häyrynen, Maunu. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Helsinki: Hakapaino

POKAT 2010. Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma 2007–2010. Pohjois-Karjalan maakuntaliiton julkaisu 110 2007. PDFdokumentti.

[http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/e2f86757c6b8d5afc225726f003e6a92/\\$file/pohjois_karjala_pieni.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/e2f86757c6b8d5afc225726f003e6a92/$file/pohjois_karjala_pieni.pdf)

Päivitetty 26.1.2007 . Luettu 16.3.2010 .

Sivonen, Markku 2010. Suullinen tiedonanto 27.9.2010 Joensuu.

Tohmajärven kunta. Kuntatietoa. WWW –dokumentti. www.tohmajarvi.fi.

Päivitetty 24.8.2010. Luettu 1.10.2010

Toimiva kunta 2004. Harjula, Heikki, Lundström, Ilona, Kivelä, Torsti, Majoinen, Kaija, Myllyntaus, Oiva. Toimittanut Vahermo, Martti. Kuntakoulutus Oy. Sipoo: Silverprint.

Vilkkä, Hanna & Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Jyväskylä: Gummerus.

Yhteistä hyvää. Pohjois-Karjalan Hyvinvointialan järjestöstrategia 2015. Pohjois-Karjalan maakuntaliiton julkaisu 106. <http://www.pohjois-karjala.fi/dman/Document.phx?documentId=qr27407101152855&cmd=download>

Päivitetty 1.10.2007. Luettu 16.3.2010.

Yhdistysrekisteri. WWW –dokumentti. <http://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri.html>

Päivitetty 3.9.2010. Luettu 3.9.2010

LIITE 1. Tohmajärven sijainti

kuva Tohmajärven kunnan www –sivuilta www.tohmajarvi.fi

LIITE 2. Kysely tohmajärveläisille**TOHMAJÄRVI****Hyvä tohmajärveläinen!**

Opiskelen Mikkelin Ammattikorkeakoulussa ja valmistun keväällä 2010 kulttuurituottajaksi.

Teen opinnäytetyöni Tohmajärven kunnan kulttuuritoimelle.

Toivon myös Sinun vastaavan tähän kyselyyn, jolla kartoitetaan sekä kuntalaisten toiveita että tarpeita kuntamme kulttuuritarjonnan suhteen. Kyselyn pohjalta tehdään tapahtumasuunnitelma Tohmajärven kunnan kulttuuritoimelle.

Kyselyyn ei kerätä nimiä tai muuta henkilökohtaista tietoa.

Kysymyksiä on kaikkiaan kymmenen, joten aikaa vastaamiseen ei mene kauan.

Terveisin,

Elina Väistö

Elina.Vaisto@mail.mamk.fi

Kulttuuritarjonta Tohmajärvellä –kysely

sukupuoli mies/nainen

ikä _____

1. Mille kohderyhmille Tohmajärvellä on kulttuuritarjontaa?

Lapsille

Nuorille

Aikuisille

Vanhuksille

2. Missä seuraavista paikoista olet käynyt katsomassa näyttelyitä tms. ?

Kirjastossa

Virastotalon näyttelyssä

Kaivolla

Taitotalolla

Jossain muualla, missä _____

3. Millaista kulttuuritarjontaa Tohmajärvellä pitäisi olla? (valitse kolme mieluisinta numeroin 1-3)

Taidenäyttelyitä

Teatteriesityksiä

Elokuvanäytöksiä

Sirkusesityksiä

Rock-konsertteja

Lastenkonsertteja

Tanssiesityksiä

Runoiltoja

Kirjailijailtoja

Kulttuuriaiheisia luentoja

Lukupiiri

Taidelainaamo

Jotain muuta _____

4. Missä kulttuuritarjontaa pitäisi olla? (valitse kolme mieluisinta numeroin 1-3)

Koulujen tiloissa

Musiikkiopistolla

Päiväkodeissa

Kirjastossa

Museoissa

Torilla

Kunnanvirastotalolla

Kaivolla

Taitotalolla

Kaupoissa

Jossain muualla, missä _____

5. Osallistuisitko kulttuuritoimen järjestämälle konsertti- tai teatterimatkallem esim. Joensuuun?

Kyllä

En, miksi_____

6. Pitäisikö paluu olla saman illan aikana vai seuraavana päivänä?

Samana päivänä

Seuraavana päivänä

7. Minkä median välityksellä seuraat kulttuuritarjontaa? (voit valita useamman)

Internet

Radio

Paikallislehdet

Maakuntalehdet

Esitteet

Ilmoitukset

Joku muu_____

8. Saatko riittävästi tietoa kunnan järjestämistä kulttuuritapahtumista?

Kyllä

En

9. Seuraatko kunnan tapahtumakalenteria?

Kyllä

En

10. Minun toiveeni:

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

KIITOS! 😊